

Fremskridts- rapport 2019

Indhold

Om SEAS-NVE	3
Støtteerklæring fra den administrerende direktør	5
Menneskerettigheder	10
Arbejdstagerrettigheder	17
Miljø og klima	22
Antikorruption	37
CSR-governance	42
Udvalgte nøgletal	43

Om SEAS-NVE

SEAS-NVE er en af Danmarks største andelsejede energi- og fibernetkoncerner med mere end 560.000 andelshavere og kunder. Af vores formålsparagraf fremgår det, at "vores formål som andelsselskab er at skabe værdi og være til gavn for andelshaverne ved at drive virksomhed inden for energi, fibernet og dermed beslægtede områder. Selskabet bidrager aktivt til den bæredygtige og digitale udvikling i regionen og det danske samfund." Det er et formål, som motiverer og driver os hver eneste dag. Værdiskabelse er for os ikke kun et spørgsmål om profit, det handler også om samfundsansvar. Vi kærer os om samfundet og fremtiden.

Vi har mere end 100 års tradition for at tage ansvar for udviklingen af samfundet inden for vores felt. Det er en del af vores DNA, som vi kan spore helt tilbage til de visionære drømme fra virksomhedens grundlæggere i 1912 om "at skabe og sikre lys over land" til glæde og gavn for alle. Det ansvar har vi især påtaget os igennem vores langsigtede samfundsmæssige investeringer i vital infrastruktur gennem årene. Investeringer og disponeringer, der i dag betyder, at vi har et af verdens bedste energisystemer. Det sikrer, at vi som forbrugere oplever, at der er strøm i kontakten 99,99% af tiden, betryggende lys på gaden og lynhurtigt internet til rådighed for flere og flere i vores region. Siden 2017 har vi også bevæget os ind på markedet for natur- og biogas, og her vil vi udnytte vores store viden og erfaring inden for elforsyning til at understøtte det danske gasmarked og dets overgang til grønne gasser, efterhånden som teknologierne udvikler sig.

Som et led i vores mangeårige arbejde med at etablere og levere sikker og stabil elforsyning til danskerne, ser vi det som en naturlig forlængelse heraf også at udvikle og levere strøm samt miljøvenlige og attraktive ladeløsninger til danskernes elbiler. Derfor er vi gennem vores e-mobilitetsudbyder, Clever stærkt engageret i udbredelsen af ladestandere i hele Danmark.

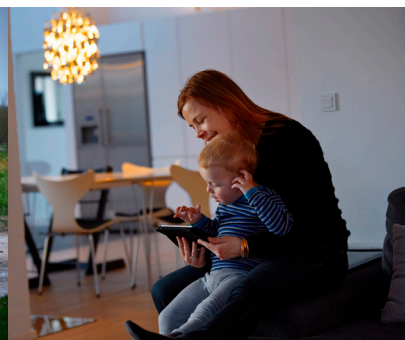
2019 var et skelsættende år for SEAS-NVE, hvor vi gennemførte det strategiske opkøb af Radius Elnet og Ørstedes privatkunde- og udelysforretning (efterfølgende benævnt RBC). Et køb til en værdi af 21,3 mia. kr. Vi ser det som et afgørende skridt frem mod at samle det østdanske energisystem i én stærk enhed. Med investeringen skaber SEAS-NVE Nordeuropas største elnet målt på antal tilslutninger og styrker selskabets kerneforretningsområder afgørende. Det garanterer, at vi i fremtiden har et stærkt fundament til at gennemføre den grønne omstilling og elektrificeringen af vores samfund.

Der henvises til SEAS-NVE's årsrapport 2019 for nærmere information om handelens omfang og betydning for koncernen.

Købet er afhængigt af konkurrencemyndighedernes endelige godkendelse, som forventes ved udgangen af første halvår i 2020.

Nu og fremover vil vi varetage vores kunders og andelshaveres interesser, når vi skaber energi til, at de kan leve livet. Vi ønsker at gøre energi til mere end blot en leverance. Vi stræber efter at være hinandens bedste forbindelse i den grønne omstilling og bidrage til en brugervenlig digitalisering og samfundsgavnlig elektrificering, og det vil vi gøre på et endnu stærkere grundlag fremadrettet.

SEAS-NVE-koncernen er repræsenteret inden for nedenstående fire forretningsområder, og for hvert område er angivet virksomhedens tilgang til samfundsansvar ud fra et forretningsmæssigt perspektiv. De deraf følgende påvirkninger af koncernens strategiske initiativer i strategien "Energi til livet 2025", som blev lanceret ved udgangen af 2018, fremgår af de efterfølgende afsnit under henholdsvis menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og klima samt antikorrupsion.

Energisalg & -løsninger

Engroshandel og levering af el, naturgas og energirådgivning, gadelys samt drift af et landsdækkende ladenet til elbiler.

Samfundsansvar:

Tilbyde integrerede og fremtidssikrede kundeløsninger baseret på energioptimering samt fremme overgangen til lavemissionsbiler mhp reduktion af transportsektorens klimabelastning.

Energiproduktion

80% ejerskab af havvindmølleparken Rødsand 2 ved Rødby samt produktionsinteresser via 7,28% ejerskab af Ørsted A/S.

Samfundsansvar:

Bidrage til den grønne omstilling gennem energiproduktion fra vedvarende energikilder.

Energidistribution

Drift af elnettet på Vest-, Midt-, Syd- og Østsjælland samt Lolland, Falster og øvrige øer i området

Samfundsansvar:

Bæredygtig drift og pålidelig elforsyning mhp et velfungerende samfund samt integrering af den grønne omstilling i forsyningsnettet

Fiberinfrastruktur

Leverandør af digital infrastruktur gennem Fibia

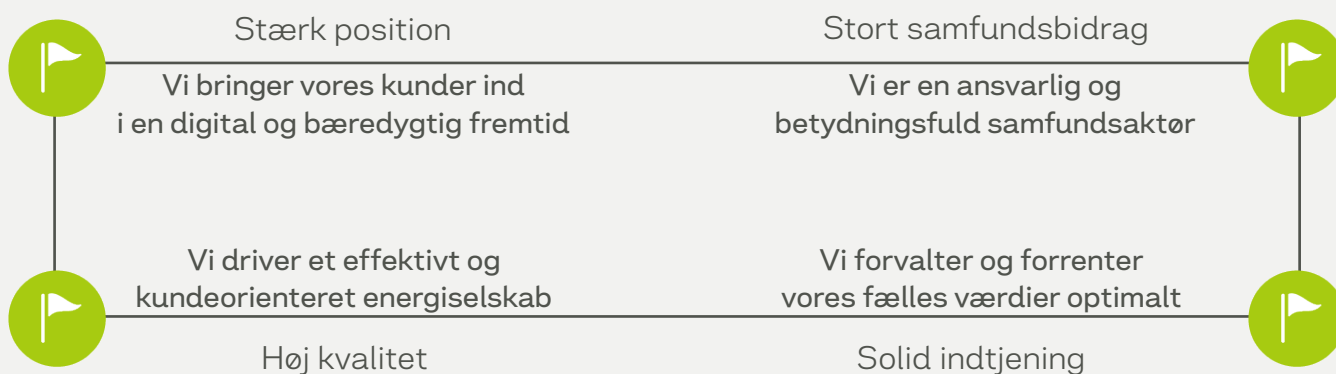
Samfundsansvar:

At spille en væsentlig rolle i udbygningen af Danmarks digitale infrastruktur for at sikre lokal, regional og national udvikling og konkurrencekraft.

Vi har en stærk ambition om at være et samlepunkt og et fyrtårn for vækst og bæredygtig udvikling i vores region, og vi vil være tæt forbundet med vores andelshavere, kunder og samarbejdspartnere i dette arbejde. Det kommer stærkt til udtryk i de fire strategiske hjørneflag. Strategien "Energi til livet" guider os og sætter rammen for vores daglige arbejde.

Fire strategiske hjørneflag i den nye strategi 2025 "Energi til livet", der viser vores intention og værdiskabelse

Støtteerklæring fra den administrerende direktør

Vi lever i en tid med meget store udfordringer og krav om forandringer. Særligt de klimamæssige udfordringer har været i fokus i 2019, hvor FN's Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) kom med følgende udmelding: Uden en øget, presserende og markant indsats for at nedbringe drivhusgasemissionerne, vil den globale opvarmning passere 1,5 grader over førindustrielt niveau allerede i 2030, og med 3-4 grader ved udgangen af dette århundrede. Det overstiger langt Parisaftalen fra 2015 om at begrænse den globale opvarmning til under 2 grader. Opvarmningen vil betyde irreversible skift i jordens økosystemer og vil have uoverskuelige konsekvenser for livet på jorden. Den gryende forståelse for situationens alvor sås også herhjemme i det danske folketingsvalg 2019, som blev betegnet som det første "klimavalg" i Danmark.

Vi befinder os midt i et paradigmeskifte. Det er nødvendigt med udvikling af bæredygtige samfundsmodeller, bæredygtigt og samfundsansvarligt erhvervsliv, produkter og mekanismer, som på en retfærdig måde fordeler jordens begrænsede ressourcer mellem forventeligt 10 mia. mennesker i 2050. Samtidig skal vi globalt holde os inden for en 1,5-2 graders temperaturstigning. Dette er ikke et "nice-to-have"-scenarie, men et "need to have" for fortsat rimelig stabilitet, vækst og udvikling. Det gælder globalt, nationalt og regionalt, og det er en opgave, vi alle skal være med til at løfte. Klimaforandringerne bevæger sig hurtigere, end vi gør, og det er derfor ikke tilfældigt, at FN's generalsekretær António Guterres har udråbt perioden 2020-2030 til "The decade of action".

SEAS-NVE spiller en afgørende rolle i omstillingen til et grønt og bæredygtigt regionalt og nationalt samfund. Et stabilt og robust elnet er vitalt for overgangen til en energiforsyning, som er baseret på vedvarende energi. Udvikling af bæredygtige løsninger for lagring af strøm fra flere og større vindmølle- og solcelleparker vil også blive af stor vigtighed.

Elektrificeringen stiller samtidig store krav til udbygningen af elnettet og udviklingen af innovative løsninger til at udnytte kapaciteten i nettet bedst muligt. Her er vi med helt i front med vores udviklingsprojekter.

Vi er med til at sikre etableringen af et omfattende net af ladestandere, som vil være af vital betydning for overgangen til elbiler. En samtidig omstilling af transporten til e-mobilitet er nødvendigt for at kunne nå de globale og nationale klimamål, og dermed dæmme op for emissionerne i atmosfæren med stigende temperaturer til følge. Målene kan ikke nås alene ved at sikre vedvarende energi til forsyning af strøm i stikkontakten.

Tiden kalder på ansvarlighed og innovativ nytænkning ud i nye løsninger og samarbejder og omfattende investeringer de næste 10-30 år inden for vores forretningsområder. Vi ser, at bæredygtighed, ansvarlighed og forretningsudvikling går hånd i hånd, og i SEAS-NVE er vi allerede langt på rejsen.

Som en væsentlig spiller på området blev vi i 2019 budt ind i regeringens Klimapartnerskab for Energi- og forsyningssektoren, hvor vi bidrager med perspektiver på, hvordan vi kan løse klimaudfordringerne og skabe langsigtede bæredygtige løsninger i Danmark. Den samlede rapport skal afleveres til regeringen i marts 2020.

FN's 17 bæredygtighedsmål (SDG'er) udtrykker det globale samfunds vigtigste prioriteter for fremtiden, hvis den skal være bæredygtig og trykkest mulig for alle. Sammen med UN Global Compact's 10 principper for ansvarlig virksomhedsdrift udgør de en ramme og et globalt sprog for forretningsaktiviteter, der bidrager positivt til en bæredygtig udvikling.

SEAS-NVE berører direkte eller indirekte stort set alle 17 verdensmål i vores daglige arbejde, og vi har derfor valgt at fokusere særligt på fire af dem, hvor vi ser, at vi har størst mulighed for at skabe en positiv påvirkning igennem vores forretning, samt hvor vi har den største negative indvirkning på samfundet med vores virksomhedsdrift, som vi vil arbejde på at nedbringe. SDG 17 om Partnerskaber for handling ses af FN som et middel til at nå målene, og det falder os i SEAS-NVE helt naturligt, fordi det er selve kernen i andelstanken. Sammen bliver vi bedre. Sammen finder vi bedre løsninger på udfordringerne.

Bæredygtighed opnås ved det gensidige samspil mellem økonomisk udvikling, sociale forhold og klima- og miljømæssig beskyttelse, også betegnet som den tredobbelte bundlinje. Denne er illustreret af IPCC ved nedenstående model. De valgte fokusområder viser, at SEAS-NVE er repræsenteret i alle tre "ringe" igennem de fire SDG'er samt Partnerskab for handling, som går igen i alle niveauer.

Bæredygtig adfærd er inkorporeret i vores mission; "Vi skaber energi til at leve livet". Hvis vores daglige virke ikke er baseret på langsigtet bæredygtighed, så forgår livet omkring os og vores livsbetingelser som mennesker på lang sigt. Vi vil være hinandens bedste forbindelse, når vi balancerer hensynet til etik og forretning, til vores andelshavere og kunder, til samfundet samt vores fælles jord og de ressourcer, vi har til rådighed.

I 2019 satte vi os flere ambitiøse mål for at nedbringe vores eget klimaaftryk fra vores virksomhedsdrift. Vi vil være CO₂-neutrale i 2050, med et delmål om -70% i 2030. Vi vil være overgået til 100% elbiler i 2027 og vi vil udfase brugen af den skadelige SF₆-gas i vores stationer. Samtidig vil vi i 2030 opnå 100% genanvendelse af vores affald.

Vi ved, at RBC-handelen det første år vil kræve mange ressourcer og give anledning til mange forandringer for alle medarbejdere. Vi skal finde nye fælles løsninger og veje, som bringer det bedste med fra SEAS-NVE og RBC ind i fremtiden. Det bliver krævende, fordi vi skal fastholde en stabil drift samtidig med, at vi integrerer to virksomheder og forretningsområder med succes. Det vil komme til at påvirke arbejdsmiljøet. Når to kulturer med hver deres historie og holdninger skal finde sammen, vil der i en periode være forskellige tilgange til udførelse af arbejdsopgaver, prioriteringer, processer, vaner mm. Det vil åbne op for kreativitet og nyskabelse. Det er samtidig vigtigt, at de nye løsninger udspringer fra gensidig respekt for hinandens særegenheder og kvaliteter, for det skaber de bedste resultater for SEAS-NVE. Også her skal vi være hinandens bedste forbindelse.

Indtil den nye organisation er på plads og nye, gode arbejdsrutiner og samarbejder er etableret, vil der uundgåeligt være et element af utryghed hos medarbejderne. Vi er meget opmærksomme på dette og vil gøre vores yderste for, at denne periode bliver så kort som mulig. Vi vil samtidig iværksætte forebyggende foranstaltninger, hvor det er hensigtsmæssigt. Som altid vil vi stræbe efter en god balance mellem proces og resultater i overgangsperioden.

Som det fremgår af ovenstående, vil det største fokus for SEAS-NVE også fremadrettet være at understøtte omstillingen til et grønt og bæredygtigt regionalt og nationalt samfund. Og vi vil skabe og investere i mere bæredygtige energiformer i form af vedvarende energi samtidig med, at vi som virksomhed sikrer det mindst mulige miljø- og klimaaftryk. Dette skal for 2020 ske samtidig med en succesfuld integrationsproces for RBC ind i SEAS-NVE. Det bliver et spændende og udfordrende år!

Vores dedikation til at fremme bæredygtighed

SEAS-NVE tilsluttede sig for syv år siden FN Global Compact, og sammen med FN's 17 Verdensmål udgør det vores pejlemærke hen imod en struktureret og forretningsdrevet tilgang til samfundsansvar og bæredygtighed i vores forretning. Denne bæredygtighedsrejse fortsatte vi i 2019 med en række konkrete tiltag, som vi præsenterer i denne fremskridtsrapport for året. Fremskridtsrapporten udgør samtidig den lovpligtige redegørelse for samfundsansvar, jf. årsregnskabslovens §99a.

Med denne rapport opfylder vi vores forpligtelse til Communication in Progress (COP) for 2019, og vi erklærer i SEAS-NVE fortsat vores fulde støtte til FN Global Compact og initiativets fokus på at løse sociale og miljømæssige udfordringer internationalt.

God læselyst!

Venlig hilsen

Jesper Hjulmand
Administrerende direktør
SEAS-NVE

SEAS-NVE's medlemskab af Global Compact

Medlem siden: 6. september 2012

Antal medarbejdere: 998

Omsætning: 6.902 mio. kr.

Resultat før skat: 9.954 mio. kr.

Sektor: Elektricitet

Sidste rapporteringsdato: 1. maj 2019

Rapporteringsperiode: 1. januar 2019 - 31. december 2019

SEAS-NVE's COP er tilgængelig på www.seas-nve.dk/csr på dansk

Menneskerettigheder

FN Global Compact Principper

1: Virksomheden bør støtte og respektere beskyttelsen af internationalt erklærede menneskerettigheder.

2: Sikre, at den ikke medvirker til krænkelse af menneskerettighederne.

SEAS-NVE politikker og retningslinjer CSR-politik

Politikker for underrepræsenterede køn i ledelsen

Menneskerettigheder

Som land har Danmark forpligtet sig til at leve op til en lang række af de internationale konventioner, der indeholder menneskerettigheder. Dette er afspejlet i eksisterende nationale love og regler, som understøtter og regulerer det danske samfund, og som SEAS-NVE, som dansk energi- og fibernetkoncern opererer inden for rammerne af.

På baggrund af ovenstående vurderer vi, at der er en reduceret risiko for, at vi igennem vores forretningsaktiviteter overtræder menneskerettighederne. Vi har derfor primært fokus på den kønsmæssige sammensætning af vores medarbejderstab og ledelse, samt sikring af stabil og sikker energiforsyning til samfundet i netselskabet Cerius' forsyningsområde. Hertil kommer vores salg af gas til 160.000 gaskunder og ikke mindst vores bekæmpelse af den digitale ulighed i Danmark igennem vores udrulning af fibernet til Region Sjælland. Den hastige teknologiske udvikling stiller også løbende nye krav til vores GDPR-program med henblik på at sikre vores kunders og medarbejders ret til privatliv.

Vi stræber efter at skabe en inkluderende arbejdspladskultur, som spejler det samfund vi er en del af, og hvor den aktive anvendelse af hinandens forskelligheder og potentiale fører til udvikling af de bedste løsninger og frigør innovative kræfter til glæde for vores kunder, andelshavere og medarbejdere. Dét giver energi til livet. Mangfoldighed er en ressource, som bidrager til SEAS-NVE's udvikling, succes og vækst.

Vores politik for menneskerettigheder omhandler lige muligheder for alle i ansættelses- og forfremmelsesprocesser uanset køn, alder, nationalitet, seksuelle orientering eller kønsidentitet. Vi tolererer ikke chikane eller diskrimination og kommunikerer og følger tydeligt op på dette budskab til vores medarbejdere via vores årlige, udvidede APV-målinger.

Kønsmæssig sammensætning

At anerkende, værdsætte og udnytte forskellene i vores perspektiver som kvinde og mand sikrer en kreativ dynamik, som skaber bedre og mere balancerede beslutninger og styrket innovationskraft. Vi anser en god balance mellem kvinder og mænd i hele organisationen, såvel som på ledende poster for en vigtig forudsætning for diversificeret nytænkning og udvikling af vores virksomhed. Vores rammer og politikker medvirker til at sikre en ligelig, kønsmæssig fordeling ved ansættelser og karriereudvikling i koncernen.

Sammensætningen af medarbejderskaren har i de senere år ligget stabilt på henholdsvis 61% mænd og 39% kvinder, hvilket stort set svarer til den kønsmæssige sammensætning af ledelsen jfr. nedenstående.

Ifølge Erhvervsstyrelsens retningslinjer for opgørelse af ligelig kønsfordeling i virksomheder med mere end 15 ledere, anses en sådan for at være til stede ved en 40/60 fordeling imellem kønnene. SEAS-NVE-koncernen har en fordeling på 38% kvinder og 62% mænd ved udgangen af 2019 mod 36/64% i 2018.

Virksomheder med 50 eller flere medarbejdere	SEAS-NVE Holding A/S	Fibia P/S	I alt
Antal ledere i alt	76	31	100
Heraf kvindelige ledere	38%	39%	38%
Heraf mandlige ledere	62%	61%	62%

Vi vil i 2020 fortsætte arbejdet med at fastholde og udbygge det nuværende positive niveau gennem etablerede procedurer og politikker i de enkelte selskaber.

Lærlinge, elever og graduates

Uddannelse af elever, lærlinge og graduates er med til at sikre, at erhvervslivet har adgang til kvalificerede, kompetente medarbejdere i fremtiden. Som en stor regional virksomhed ser vi det som en naturlig del af vores samfundsansvar at være med til at løfte denne opgave inden for vores område. Vi stræber efter at holde virksomheden i konstant udvikling, og det er vores elever, lærlinge og graduates med til at sikre. I 2019 uddannede vi syv elever og lærlinge og heraf er en efterfølgende blevet ansat på vikarkontrakt. Nye pladser er oprettet og SEAS-NVE har ved udgangen af 2019 således i alt 16 elever og lærlinge fordelt i virksomheden.

Siden 1. september 2018 har SEAS-NVE haft et graduate program med opstart af fire nyuddannede akademikere. Programmet er en del af SEAS-NVE's Unge Akademi, som er tænkt som et karriereudviklings- og uddannelsesprogram for nyuddannede kandidater fra universiteter og læreanstalter. Forløbet er toårigt, og de ansatte graduates er tilknyttet hver deres afdeling med eventuelle korte udstationeringer undervejs til andre afdelinger. I 2019 har vi tilknyttet yderligere tre graduates til programmet, således at SEAS-NVE i 2019 i alt har syv graduates ansat.

Af hensyn til den kommende integration med RBC er det besluttet, at vi tager færre elever ind og laver et midlertidigt stop for nye graduates i 2020. Baggrunden er, at vi ønsker de unge elever og graduates skal have et ophold i vores virksomhed, der fokuserer på deres læring og udvikling, og som ikke påvirkes u hensigtsmæssigt af de forandringer, vi står overfor i forbindelse med den krævende integrationsproces.

I forhold til vores graduates er det planen, at vi ansætter et hold dygtige nyuddannede i 2021, når vi er på plads i vores nye fælles virksomhed.

Forsyningsikkerhed

Som borgere og erhvervsdrivende i Danmark er vi vant til, at energiforsyningen fungerer stabilt og sikkert og er til rådighed, når vi har brug for det. En pålidelig og moderne energiforsyning betragtes i vores del af verden som en menneskeret.

Det er afgørende for SEAS-NVE at levere en så høj forsyningsikkerhed som muligt til alle vores andelshavere, uanset beliggenhed i regionen. Vi er stolte af, at FN-organisationen World Energy Council igen i 2019 har vurderet, at Danmark har et af de bedste energisystemer i verden, og vores medarbejdere bidrager hver dag til at udvide og fastholde denne høje placering. Vores moderne samfund og alle dets funktioner er dybt afhængige af, at der er strøm i stikkontakten. Derfor er forsyningsikkerheden den vigtigste opgave for SEAS-NVE. Vi vil være vores kunders bedste forbindelse, og vi tager dette ansvar meget alvorligt.

Vores netselskab Cerius driver, vedligeholder og udvikler Danmarks længste elnet. Vi har de seneste 10-15 år investeret flere milliarder kroner i kabellægningen af elnettet i vores forsyningsområde med henblik på at styrke leveringssikkerheden. Nu står vi sammen med resten af branchen og hele verden overfor udfordringen at udbygge nationale og regionale elnet, så de kan håndtere endnu mere vedvarende energi og imødekomme fremtidens energibehov ved den stigende elektrificering, integrering af flere og større vindmølle- og solcelleparker, micro-grids og meget andet.

Gevinsten af kabellægning i jorden er tydelig i forhold til ændringer i vejret som følge af klimaforandringer. Hverken kraftige vinde eller stormfloder påvirker vores forsyningsnet på samme måde som tidligere, hvor luftkabler var særligt udsatte. Udskiftning til højere placerede elskabe i udsatte områder og det faktum, at Cerius har valgt at etablere vores transformere med større opsamlingskar end påkrævet, bevirker også, at materiellet som oftest kan modstå de stigende vandmasser. Såfremt en lækage skulle opstå, forhindrer et større kar yderligere, at der ikke sker spild af transformeroilie i jorden, hvilket er med til at beskytte vores grundvand.

Cerius havde en opetid i forsyningsnettet på 99,96% i 2019 mod 99,97% i 2018. Det betyder, at den enkelte netkunde i gennemsnit kun var uden strøm i 22,1 minutter i løbet af et helt år. Vores målsætning lød på 15 minutter og er således ikke opfyldt. Stigningen i afbrudsminutter skyldes primært en røgalarm i en station ved Ringsted samt en nødvendig udskiftning af en transformerstation ved Slagelse, hvor et af sommerens tordenvejr forårsagede et lynnedslag med markante ødelæggelser til følge. For at servicere vores netkunder og minimere tiden uden strøm til de berørte husstande blev et mobilt netværk tilsluttet i de to døgn, som det tog at udskifte transformeren.

Vi ved, at en driftssikker og stabil elforsyning er forudsætningen for et velfungerende samfund, og vi vil fortsat bestræbe os på at fastholde og udbygge vores høje leveringssikkerhed fremadrettet. Vores mål for 2020 er igen sat til et gennemsnit på 15 afbrudsminutter årligt pr. kunde. For os er dette et ambitiøst mål. Samtidigt fokuserer vi på den grønne omstillings betydning i

forsyningsnettet og udvikler elnettet til at håndtere de øgede mængder fluktuerende produktion fra især vind og sol fra decentrale kilder. Den vedvarende energi herfra skal transporteres og indgå i forsyningen, fremtidige storskala lagerløsninger og den generelle elektrificering i samfundet. Det er en stor, vigtig og spændende opgave, som vi med glæde påtager os.

	2015	2016	2017	2018	2019
Gnsn antal afbrudsminutter pr. kunde	18,6	15,7	15,2	17,6	22,1

Efter næsten to års forberedelse blev Cerius Asset Management ISO 55001-certificeret i 2019. Asset Management er med til at sikre, at vi får mest mulig værdi ud af vores aktiver til gavn for såvel forsyningsikkerheden, økonomien såvel som den langsigtede bæredygtighed. Asset Management-systemet sikrer beslutningsgrundlag for overvejelser om alt fra tværororganisatoriske formål og strategi for vores materiel, til øget genbrug af reservedele og vurderinger af, hvornår det kan betale sig at levetidsforlænge eller skifte komponenterne i vores elnet.

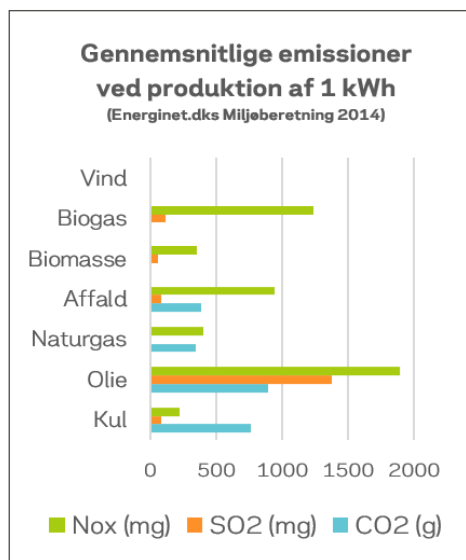
Vi arbejder også kontinuerligt med at begrænse forskellige former for nettab. I 2019 har vi således fortsat indsatsen med at identificere og stoppe strømtyveri. Når nogen forsøger at undgå at betale for den forbrugte strøm ved at tage ulovlige metoder i brug, så betaler alle andre andelshavere for det ulovlige forbrug igennem prisen for strømmen, og det finder vi hverken solidarisk eller fair. Vi har samlet set indhentet ca. 6 mio. kr. over året. Vores overvågning og procedurer gør, at vi nu opdager tyveri hurtigere og således kan sætte ind langt tidligere i forløbet og dermed begrænse tabet.

Fremtidens elnet vil indeholde langt mere vedvarende energi. Den karakteriseres ved fluktuerende produktion i forhold til primært vind, sol og vand. Samtidig vil elnettet blive mere belastet i takt med den stigende digitalisering og elektrificering. For at undgå unødvendige og dyre investeringer i udbygningen af elnettet med store prisstigninger til følge for forbrugerne, undersøges det i disse år, hvordan nettet kan udnyttes mere fleksibelt i stedet. Det kan for eksempel ske ved oplagring af bæredygtig strøm til senere brug. Det kan også ske ved at udjævne elforbruget og sprede det ud til tidspunkter, hvor vi som forbrugere traditionelt ikke har anvendt nettet så meget. Vi skal i fremtiden vænne os til at oplade elbilen om natten og se på mulighederne for at reducere spidsbelastningen "kogespidsen" omkring kl. 18 i husstandene. Et incitament til denne adfærd er økonomisk fordelagtige og tidsdifferentierede tariffer på transporten af el. I 2020 indfører Cerius derfor en faktureringsform, hvor alle vores kunder afregnes efter tidsdifferentierede tariffer. Det betyder, at kundens betaling for transport af el vil variere i løbet af døgnet og være højest på tidspunkter, hvor elnettet er mest belastet og lavere på tidspunkter, hvor nettet er mindre belastet.

Handel med natur- og biogas

I 2017 købte SEAS-NVE to tredjedele af det kommunalt ejede HMN Naturgas A/S. Det var et strategisk opkøb af 160.000 kunder med det formål at styrke koncernens markedsposition og være med til at sikre, at naturgassen forblev på danske hænder. Vi tror på, at naturgassen i en længere årrække frem vil blive brugt som et naturligt alternativ til opvarmning i forbindelse med konverteringen fra kul og olie til vedvarende energi, og at området for biogas og power-to-x vil indtage en stigende markedsposition, efterhånden som teknologierne udvikler sig.

Naturgas hører til kategorien fossile brændstoffer, ligesom kul og olie. Naturgas er den mest miljøvenlige af de fossile brændsler, da udledningen af CO₂ er mindre ved afbrænding af naturgas sammenlignet med kul og olie.

Det danske gassystem forsyner omkring 408.000 kunder med opvarmning og spiller dermed en vigtig rolle i den samlede energiforsyning. Der foregår i disse år en markant forsknings- og udviklingsindsats inden for gasområdet med henblik på at udvikle teknologier til produktion og konvertering til grønne gasser såsom biogas og brint. Begge dele har potentiale til at spille en vigtig rolle i fremtidens fossilfrie energiforsyning. SEAS-NVE følger udviklingen nøje og vil løbende tilpasse produkterne i gassortimentet i

takt med at stabile grønne alternativer vinder frem.

Den danske forsyning af gas kommer dels fra Nordsøen og dels fra udlandet via en veludbygget gasinfrastruktur med forbindelse til Tyskland og Sverige. Derudover er nettet forbundet med to gaslagre i henholdsvis Stenlille og Lille Thorup. Energinet ejer og driver det nationale gastransmissionsnet og Evida det nationale distributionsnet. Der er ca. 10 gasleverandører på det danske marked, hvor SEAS-NVE Strømmen A/S er en af dem.

På grund af renoveringen af det store Tyra gasfelt i Nordsøen, som startede i september 2019 og strækker sig frem til efteråret 2022, er Danmark for nærværende ikke selvforsynende med naturgas. Det betyder, at der importeres naturgas fra Tyskland og Rusland. Også SEAS-NVE køber russisk gas via det statsejede Gazprom UK. Her er der skærpet bevågenhed omkring risici for hvidvask og fokus på whistleblowerordning. Andelen af russisk naturgas udgør en lille mængde for SEAS-NVE med 8% af det samlede indkøb på omkring 590 mio. kubikmeter i 2019 mod 4% i 2018.

Ved udgangen af 2019 overtog SEAS-NVE balanceansvaret for Energi Danmarks gaskundeportefølje. Det betyder, at SEAS-NVE skal trade 25 millioner ekstra m³ naturgas om året fra og med 2020.

SEAS-NVE Strømmen A/S tilbyder foruden naturgas også salg af den endnu mere klimavenlige biogas. Biogassalget udgør i Danmark endnu kun 0,2%, mens det til sammenligning udgør 10% i Sverige. En gennemsnitlig gaskunde forbruger årligt 1.500 m³. Sker opvarmningen med den lidt dyrere biogas frem for naturgas i husstanden, opnås en reduktion på 3,4 ton CO₂-udledning årligt. Det svarer til en merudgift på ca. 2.000 DKK om året.

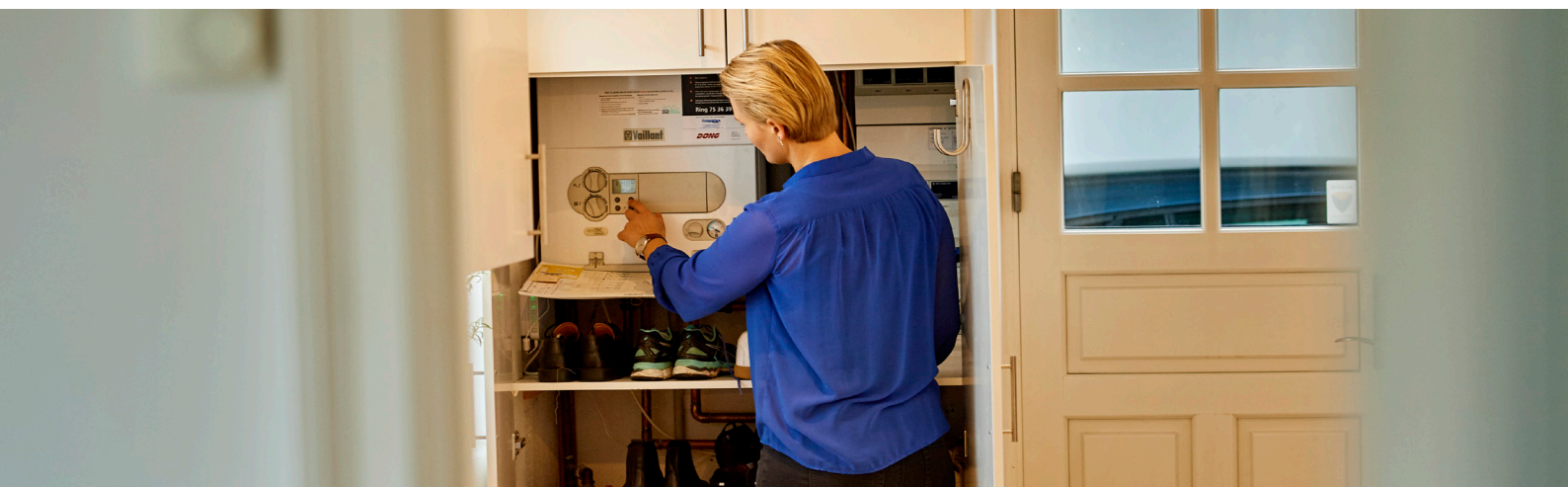
Når en kunde køber biogas hos SEAS-NVE, købes biogascertifikater svarende til kundens forbrug af naturgas, og certifikaterne udgør dokumentation for, at den købte mængde naturgas erstattes af en tilsvarende mængde biogas. Certifikaterne er oprindelsesgarantier fra biogasanlæg beliggende i Danmark, som opfylder de opstillede krav fra myndighederne. SEAS-NVE er ISCC certificeret (ISCC) og auditeres årligt.

“ Biogasproduktionens vigtigste positive klimaeffekt er, at gassen kan erstatte naturgas og dermed **ned sætte udledningen af CO₂ fra afbrænding af fossil energi**. Derefter kommer, at afgangning af husdyrgødning reducerer udledningen af drivhusgasser fra landbrugets husdyrhold. **På den negative side** er den vigtigste post, at der kan forekomme udledning af metan fra selve biogasanlæggene og fra de opgraderingsanlæg, der opgraderer biogassen til naturgaskvalitet. ”

Energistyrelsen

I SEAS-NVE har vi lavet en kvalitetsordning, vi kalder Naturgasmester. Her samarbejder vi med udvalgte VVS-firmaer, der er godkendte installatører specialiseret i natur- og biogas. For kunderne er dette en kvalitetsordning, som giver tryghed og transparens i forbindelse med vedligeholdelse og udskiftning af gasfyr.

Fiberinfrastruktur

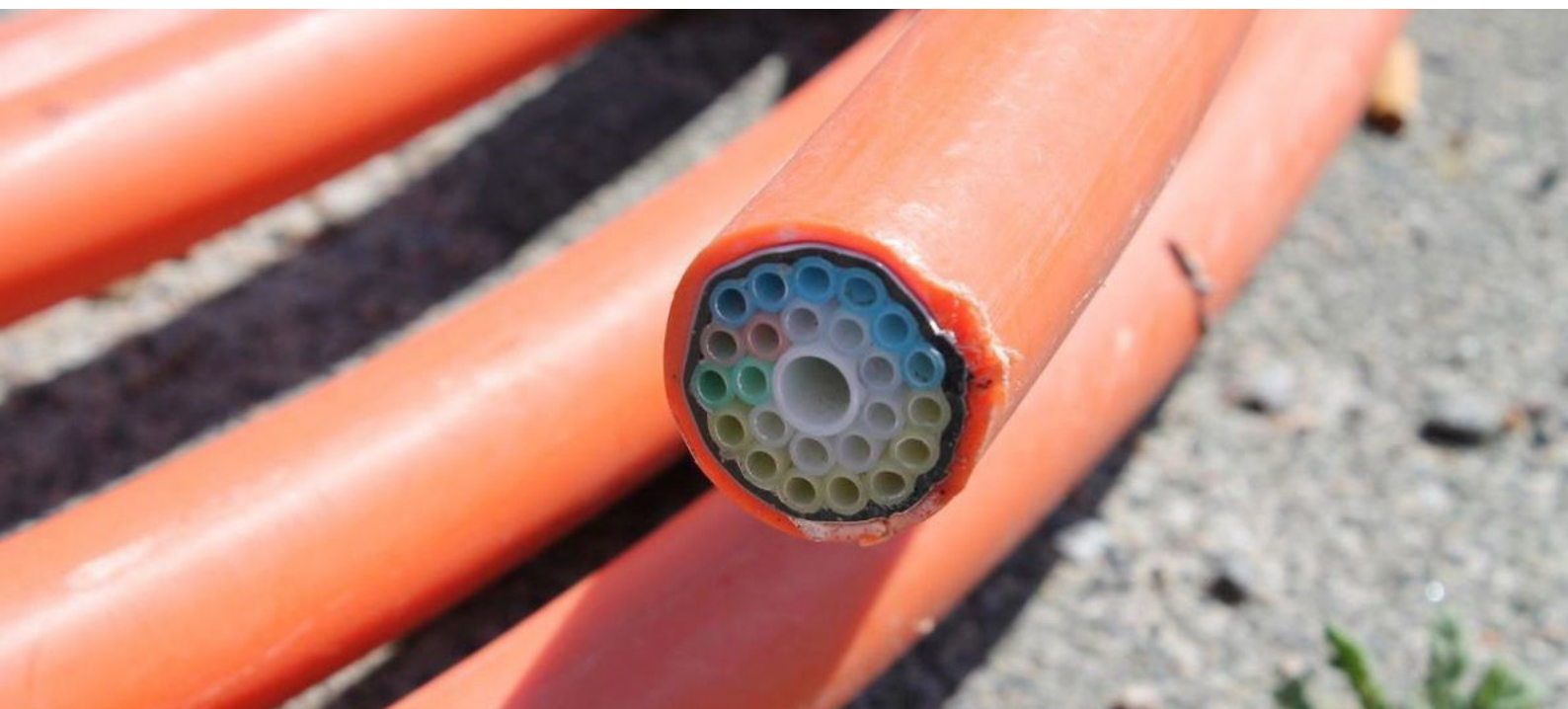
Det ligger SEAS-NVE stærkt på sinde at sikre alle lige gode muligheder for at deltage i det digitale samfund, hvor en fremtidssikker og hurtig internetforbindelse er en forudsætning for lokal, regional og national udvikling og konkurrencekraft. Siden 2002 har vi påtaget os et medansvar for digitaliseringen af vores region, og i SEAS-NVE ser vi det som en naturlig del af vores samfundsopgave at bidrage til at løse denne opgave.

Sjælland er en af de regioner i Danmark, der ligger lavest, når det gælder dækning af en fremtidssikker digital infrastruktur i form af fibernet. Derfor valgte vi i 2018 at tilføre yderligere 3,4 mia. kr. i investeringer til udrulning af fibernettet frem mod 2023. Det sker gennem vores datterselskab Fibia P/S. Ambitionen er, at alle selskabets andelshavere inden udgangen af 2023 tilbydes adgang til 1 gigabit fibernet, hvilket ligger væsentligt over den nationale målsætning om adgang til mindst 100 Mbit/s download samt 30 Mbit/s upload.

“ Danmark har en national målsætning om, at alle boliger og virksomheder senest i 2020 skal have adgang til en bredbåndsforbindelse med en hastighed på mindst 100 Mbit/s download samt 30 Mbit/s upload, og at der skal være adgang til god mobiltelefoni i hele Danmark...”

Teleforliget af 17. maj 2018

I dag har flere end 245.000 husstande mulighed for at tilslutte sig fibernettet i vores region. Det svarer til 58% af borgerne i Syd-, Vest- og Midtsjælland, Lolland-Falster samt øerne. Fibia forventer desuden at åbne fibernettet for andre tjenesteudbydere i løbet af 2020, når den tekniske platform hertil er på plads.

Arbejdstagerrettigheder

FN Global Compact Principper

3: Virksomheden bør opretholde foreningsfriheden og effektivt anerkende retten til forhandling.

4: Støtte udrydelse af alle former for tvangsarbejde.

5: Støtte effektiv afskaffelse af børnearbejde.

6: Afskaffe diskrimination i relation til arbejds- og ansættelsesforhold.

SEAS-NVE politikker og retningslinjer

CSR-politik

Lokalaftaler for funktionærer, og funktionærlignende ansatte

Arbejds miljøpolitik

Seniorpolitik

Uddannelsespolitik

Vi ønsker at være en langsigtet og bæredygtig arbejdsplads, hvor vores medarbejdere trives og løbende udvikler sig. Vi stræber efter at skabe et arbejdsmiljø, hvor medarbejderne føler sig engagerede og tilfredse med både det professionelle og personlige miljø, som vi skaber. Vores vision om, at vi er hinandens bedste forbindelse, begynder her, fordi vi er overbeviste om, at et godt og motiverende arbejdsmiljø leder til god energi og stærkere resultater i alt, hvad vi gør, og at dette spredes sig til glæde og gavn for vores kunder, andelshavere og samarbejdspartnere. Vores medarbejdere er derfor helt afgørende for forretningens succes, og deres sikkerhed og trivsel på arbejdet er af højeste prioritet.

Vores politikker, retningslinjer og kulturbærende aktiviteter er alle rettet mod at skabe et arbejdsmiljø med høj trivsel og sikkerhed, således at vores medarbejdere føler sig motiverede, engagerede og produktive i deres arbejde.

Vi har et velfungerende Samarbejdsudvalg og engagerede klubber (Håndværkerklubben, Montørklubben, De tekniske Funktionærer og Øvrige-/ledende Funktionærer), som repræsenterer medlemmerne ved lokalforhandlingerne, som finder sted hvert eller hvert andet år, om løn samt overordnede arbejdsvilkår. Når RBC-handelen forventeligt bliver godkendt af Konkurrencemyndighederne i 1. halvår af 2020 vil Samarbejdsudvalget straks herefter blive involveret i at sikre rammerne for nye arbejdsvilkår samt et godt, nyt, fælles og stærkt arbejdsmiljø og et velfungerende samarbejde mellem ledelse og medarbejdere på alle niveauer i virksomheden.

De væsentligste risici for negativ påvirkning for dette politikområde ser vi inden for løbende uddannelse og udvikling af faglige såvel som personlige kompetencer samt et sikkert og højt niveau for fysisk og psykisk arbejdsmiljø. Af det efterfølgende fremgår det, hvorledes vi arbejder med at minimere disse risici.

Uddannelse og opkvalificering

Alle vores ledere er rollemodeller, som bidrager til at skabe og forstærke vores unikke virksomhedskultur og det gode arbejdsklima. Vores ledere gennemgår Stifinderuddannelsen og Ansvarligt lederskab, der giver mulighed for at udvikle og styrke ledelsesidentiteten via værktøjer, der hjælper dem til at blive den bedste udgave af sig selv som leder. Men ikke kun ledelsen har en vigtig rolle i bidraget til en stærk kultur – det har alle vores medarbejdere også. Derfor har vi udviklet en række kurser for hele organisationen, som tager udgangspunkt i de samme værktøjer m.m. som ledelseskurserne. Medarbejderkurserne tilgår værktøjerne fra en anden organisatorisk vinkel og med et andet rolle- og ansvarsniveau. På den måde skaber vi et fælles verdensbillede og virksomhedssprog i den daglige løsning af opgaver m.m. i samspil med vores værdier, vision og mission.

I 2019 medførte prioriteringer i forhold til særlig stor travlhed i organisationen, som følge af RBC-handelen, at medarbejderkurset "Rejsen" alene blev afholdt i efteråret, og i henhold til strategiplanen blev "Med hesten som læremester" genoptaget i 2019 med to gennemførte hold. Der blev også tilbudt intensiv meditation og mindfulnessdage i årets løb.

I 2020 planlægger vi at gennemføre en række kortere introduktionsworkshops i Meditation & Mindfulness for at gøre værktøjer til fokus, nærvær, balance og stressreducerende redskaber tilgængelige for medarbejdere og ledere i en tid, der bliver ekstra krævende.

Det er ved årets udgang besluttet at sætte alle øvrige kulturunderstøttende kurser på hold, indtil planen for den forestående aktivitet omkring integrationen af RBC er fastlagt.

Vores kulturbærende kurser:

Rejsen

Femdages kursusforløb med fokus på forretningsorienteret selvudvikling. Med udgangspunkt i SEAS-NVE's værdier og ståsted introducerer kurset de stifinderredskaber, som vi arbejder med i SEAS-NVE.

Mindfulness

Todages kursus, der introducerer og træner medarbejderne i at være nærværende, fokuserede og i balance. Kurset giver indsigt i stressteorier og konkrete værktøjer til at håndtere en travl hverdag.

Med hesten som læremester

Tredages kursus, der giver en unik mulighed for at arbejde med personlig udvikling og kommunikation på en anderledes måde – nemlig med heste som læremestre.

Deltagere på medarbejderkurser					
	2015	2016	2017	2018	2019
Rejsen	120	50	99	115	50
Med hesten som læremester	48	24	34	0	24
Mindfulness	48	28	39	0	15
Samlet deltagerantal	216	102	172	115	89

Opgjort for SEAS-NVE Holding A/S

Ud over de personligt udviklende kulturkurser er det muligt for alle ledere og medarbejdere at gennemføre generelle, faglige uddannelsesaktiviteter.

Sygefravær

Medarbejdernes engagement viste sig igen i 2019 ved et lavt sygefravær, som var på 2,1 % af årets arbejdsdage for koncernen. Resultatet er på niveau med de sidste to år. Fraværet er fortsat lavt sammenlignet med landsgennemsnittet, hvor fraværet i den private sektor ligger på 3 %.

	2015	2016	2017	2018	2019
Sygefravær, procent af arbejdsdage	1,7	1,9	2,1	2,1	2,1

Opgjort for SEAS-NVE Holding A/S

Vi vil skærpe opmærksomheden på udviklingen af sygefraværet i 2020 i en erkendelse af den store forandring, som købet af RBC vil medføre, og hvordan den kan påvirke medarbejderne i forhold til stress m.m.

Arbejds miljø og sikkerhed

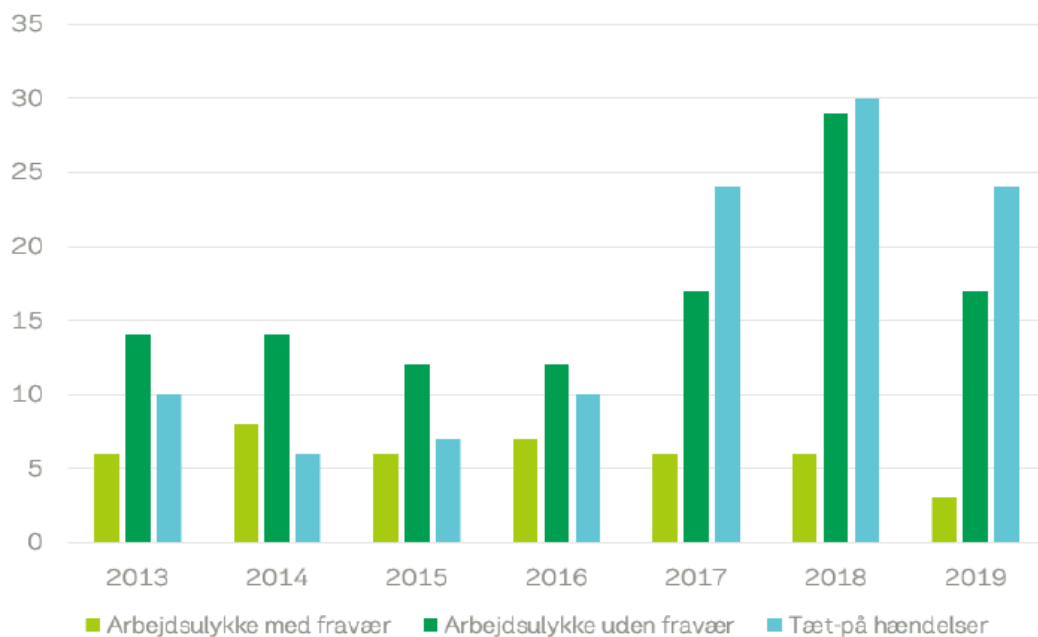
Det er et højt vægtet fokusområde for SEAS-NVE at skabe, vedligeholde og udvikle forudsætningerne for et sikkert og højt niveau i det fysiske og psykiske arbejdsmiljø for alle vores medarbejdere. Det gælder for dem, der arbejder med vores eltekniske anlæg med høj spænding og tungt grej, som er ude i al slags vejr, såvel som for de medarbejdere der primært arbejder på lager, værksted samt kantiner og i kontormiljøer.

Vores politik for arbejdsmiljø er velimplementeret. Vi tror på, at uddannelse og træning af medarbejderne samt en effektiv ledelsesindsats skaber et godt arbejdsmiljø for medarbejderne og derigennem har en positiv indflydelse på SEAS-NVE's resultater hver eneste dag. Vores mål er, og vil altid være, at der ikke forekommer arbejdsulykker. Vores arbejdsmiljøorganisation arbejder derfor løbende med at uddanne og træne ledere og medarbejderne, så risici minimeres og undgås.

I 2019 havde vi 20 registrerede arbejdsulykker. Det er et fald på 15 ulykker i forhold til 2018, hvilket er positivt. Faldet i 2019 ser vi som et tegn på, at det store fokus på anmeldelse af tæt-på-hændelser har været med til at nedbringe situationer, der ender i faktiske arbejdsulykker.

Løbende statistik for arbejdsulykker og tæt-på-hændelser

SEAS-NVE's arbejdsmiljøorganisation analyserer i samarbejde med ledelsen alle forekomne arbejdsulykker. Analyserne har afdækket, at 17 ud af de 20 arbejdsulykker i 2019 har været uden fravær, det vil sige, at de ikke medførte væsentlig skade på medarbejderen og dermed heller ikke var indberetningspligtige til Arbejdstilsynet.

Den ene af de i alt tre anmeldte arbejdsulykker resulterede i et fravær på otte uger som følge af en overskåren sene og efterfølgende operation. Ulykken opstod på grund af manglende anvendelse af skærehandske i forbindelse med udskiftning af en porcelænskrone på en transformator. De to øvrige anmeldte arbejdsulykker med fravær betegnes som mindre ulykker i forbindelse med færdsel i terræn, uopmærksomhed ved værktøjsbetjening og arbejdsstillinger.

Løbende statistik for arbejdsulykker pr. år	2015	2016	2017	2018	2019
Anmeldte arbejdsulykker	12	19	23	35	20*
Antal sygedage – fordelt					
Under 1 dag	6	12	17	29	17
1-3 dage	4	4	3	1	1
4-6 dage	1	2	0	4	1
7-13 dage	0	0	0	1	0
14-20 dage	1	0	3	0	0
21-30 dage	0	1	0	0	0
Over 30 dage	0	0	0	0	1

* heraf 3 anmeldelsespligtige til Arbejdstilsynet

De konstaterede tre arbejdsulykker med fravær ligger positivt under niveau for branchekoden "Energi og Råstoffer", hvor gennemsnittet er fem arbejdsulykker med fravær om året. Vi vil fortsat have bevidst fokus på at indskærpe, at kolleger passer godt på sig selv og hinanden, når der arbejdes på steder, hvor der er risiko for arbejdsulykker, og at alle følger gældende regler og procedurer.

Alle vores udekørende medarbejdere, samt medarbejdere, projektledere og tilsynsførende, der enten arbejder direkte med, eller udfører arbejde i tilknytning til vores el-anlæg, bliver løbende uddannet i el-sikkerhed ved deltagelse i årlige obligatoriske sikkerhedsdage. Igen i 2019 afholdte vi en omfattende række initiativer, der understøtter regelsæt og lovgivning på området.

Et mål for arbejdsmiljøindsatsen i 2019 var at reducere det samlede antal kemiske stoffer og materialer der anvendes i SEAS-NVE, med 10% - målt med udgangspunkt i registreringen primo januar 2019. Ved årets udgang anvender vi 283 produkter, hvilket er på niveau med ultimo 2018. Bagved dette antal ligger der til- og afgang af produkter i løbet af 2019 samt foretagne erstatninger med mindre negativ kemisk påvirkning. Det vurderes, at vi nu er nået en nedre grænse for reduktion. Fremadrettet vil der blive fokuseret mere på substitution af kemiske produkter med alternativer med mindre miljøbelastning.

Et andet mål for arbejdsmiljøindsatsen i 2019 var fortsat fokus på at nedbringe oplevelser af krænkende adfærd (mobning, uønsket seksuel opmærksomhed, trusler om vold og fysisk vold), samt at nedbringe øvrig negativ påvirkning af det psykiske arbejdsmiljø i SEAS-NVE. Vi konstaterede et markant fald i indmeldte tilfælde igennem vores APV-måling for alle afdelinger i 2019, hvilket er meget tilfredsstillende. Anmeldte forhold er faldet fra 21 i 2018 til fem i 2019 og er nærmere specificeret som følger:

- Fem tilfælde af oplevet mobning, svarende til 4,92% af de adspurgte (mod 16 tilfælde i 2018). Samtlige tilfælde er gennemgået af HR og efterbehandlet i samarbejde med ledelsen for de berørte parter med det formål at reducere mobning.
- Nul tilfælde af uønsket seksuel opmærksomhed (mod et tilfælde i 2018)
- Nul tilfælde af trusler om vold (mod fire tilfælde i 2018)

Arbejdsmiljøorganisationen og ledelsen vil fremadrettet fortsat have fokus på, at krænkende adfærd i enhver form ikke på nogen måde er acceptabelt i SEAS-NVE. Dette vil blandt andet ske gennem vores APV-målinger, som finder sted hvert andet år med virkning fra 2019. Foruden de allerede nævnte indsats vil vi i 2020 etablere en forstærket indsats på arbejdsmiljøområdet som følger:

- En styrket kompetenceudvikling af Arbejdsmiljøorganisation inden for områderne
  - o Viden om kemiske stoffer
  - o Viden om psykisk arbejdsmiljø
- Et fortsat projektorienteret fokus på afdelingsspecifikt brug af mærkningspligtig kemi
  - o Substitution på 10% af det samlede antal kemiske stoffer, der er registreret ved årsskiftet 2019 til mindre miljøbelastende alternativer
- Videre arbejde med betydningen af den gode, og tilstrækkelige søvn for præstation og arbejdsmiljø
  - o Projekt for montører i vagtordning
  - o Projekt for medarbejdere i Netcentret
  - o Vidensformidling og rådgivning

Miljø og klima

FN Global Compact Principper

7: Virksomheden bør støtte en forsigtigheds-tilgang til miljømæssige udfordringer.

8: Tage initiativ til at fremme en større miljømæssig ansvarlighed

9: Opfordre til udvikling og spredning af miljøvenlige teknologier.

SEAS-NVE politikker og retningslinjer

CSR-politik

Indkøbspolitik

Kemikaliepolitik

Miljøpolitik

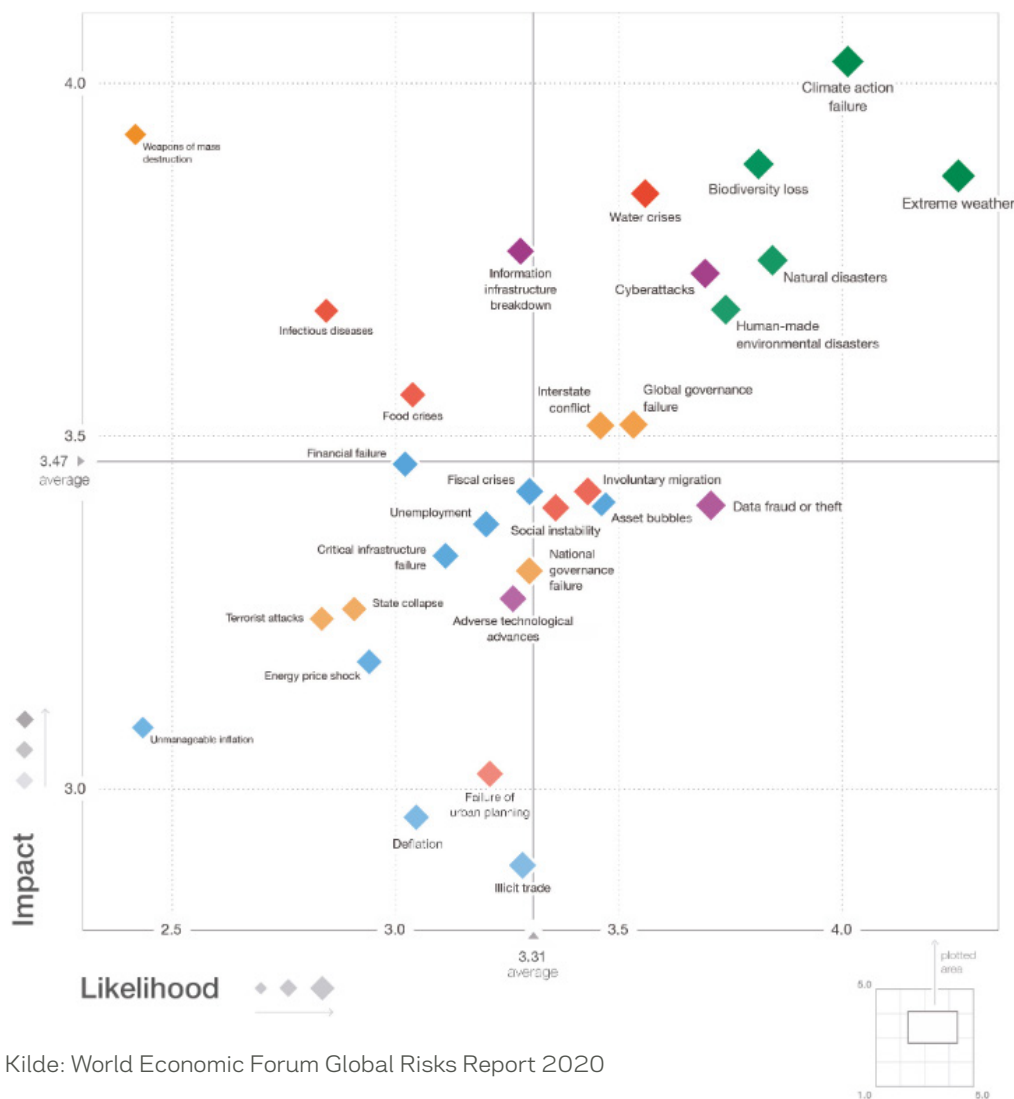
Klimapolitik

Brugen af energi er blevet en fuldstændig integreret del af det moderne samfund. Vi bruger energi til madlavning, lys og varme, transport, fremstilling af varer og uendelig meget andet. Hvor energien kommer fra, og hvordan den indgår i vores processer sammen med andre ressourcer og råvarer, bestemmer graden af det klima- og miljømæssige aftryk, vi efterlader, både som erhvervsvirksomheder og som private forbrugere i Danmark og over hele verden.

Vi oplever i dag et hidtil ukendt pres på vores fælles ressourcer. Globaliseringen og det stigende befolkningstal på kloden vil kun gøre denne udfordring større. Det kalder på ansvarlighed og innovativ tænkning ud i nye løsninger og samarbejder, uanset hvor vi bor, og hvad vi arbejder med. Det globale, nationale og regionale samfund skal forholde sig til, og indrette sig efter, at ren luft, jord, vand og råstoffer ikke er ubegrænsede ressourcer. Det udfordrer hele den etablerede økonomiske tænkning og modelapparat. Det kalder på en gennemgribende omkalfatring af det globale samfund. Vi befinder os midt i en tid, hvor et enormt paradigmeskifte finder sted.

De hastigt voksende klimaforandringer, hvis alvor igen i år blev kraftigt understreget af Klimarapporten fra FN's Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), viser tydeligt, at en af de vigtigste samfundsmæssige opgaver i tiden er omstillingen til vedvarende energi for at reducere CO₂-udledningen. EU's udmeldte energi- og klimapolitiske ambitioner i form af European Green Deal sætter nu mål for accelererede reduktionsmål for CO₂ i 2030 på cirka 55% og CO₂-neutralitet i 2050. Klimaudfordringerne udgjorde også det altoverskyggende hovedtema på World Economic Forums (WEF) årlige Davos-møde i januar 2020. WEF's nyeste risikoanalyse viser desuden, at de største trusler for den globale økonomi alle er klimarelaterede.

Figure II: The Global Risks Landscape 2020

Kilde: World Economic Forum Global Risks Report 2020

SEAS-NVE spiller en afgørende rolle i omstillingen til et grønt og bæredygtigt regionalt og nationalt samfund med en fortsat stabil energiforsyning, digitaliserede løsninger og produkter samt øget e-mobilitet. Derfor er understøttelse af følgende verdensmål af særdeles høj prioritet for SEAS-NVE: FN's Verdensmål 12, Ansvarligt forbrug og produktion, om sikring af bæredygtige forbrugs- og produktionsformer samt Verdensmål 13, Klimaindsats, om en hurtig og massiv indsats for at bekæmpe klimaforandringer og miljøbelastninger og deres konsekvenser.

Vi er en af Danmarks største energi- og fibernetkoncerner, og vi sælger og leverer strøm til 400.000 andelshavere og naturgas til 160.000 naturgaskunder. Med RBC-handelens forventede godkendelse tilføres yderligere 717.000 elkunder og 150.000 naturgaskunder. Vi har således gennem vores virksomhedsdrift og strategiske valg en markant påvirkning på udviklingen af den grønne omstilling i Danmark.

Tiden og alvoren af klimaudfordringerne kalder på handling nu. Vi er derfor stærkt engagerede i, og står i spidsen for, en række udviklings- og forskningsprojekter, der skal bidrage til, at vi helt konkret tager del i den grønne omstilling af samfundet. Vi er som koncern også involveret i en række aktiviteter, der skal sikre, at vi kan hjælpe vores kunder med at nedbringe deres energiforbrug, træffe mere bæredygtige valg samt sikre, at de har mulighed for at købe deres energi fra miljøvenlig energiproduktion. Samtidig er vi bevidste om, at vi også internt er forpligtede til at gøre en stor indsats for at nedbringe vores eget klimaaftryk og miljøpåvirkning, som der bliver kaldt på i dansk lovgivning samt FN's Verdensmål.

De væsentligste risici for negativ påvirkning på miljø og klima fra vores forretningsaktiviteter vurderes at ligge i drift og servicering af elnettet. Her kan der bl.a. ske uheld med lækage af olie og gasudslip fra transformerstationer. Derudover kan uhensigtsmæssig energiledelse af vores bygninger, samt energitung kørsel med vores mange køretøjer give øget udslip af emissioner. Under de følgende afsnit fremgår det, hvorledes vi arbejder med at minimere disse risici.

Miljø

I SEAS-NVE er vi dedikerede til kontinuerligt at finde forbedringer og nye tiltag, som mindsker vores klima- og miljøaftryk i forbindelse med vores drift. Det sker med afsæt i vores klima- samt miljøpolitik. Vores fokus er på den direkte påvirkning, som primært sker igennem CO₂-udledning fra bygninger, køretøjer og elværker, forbrug af råvarer og materialer, affaldsgenerering samt vandforbrug og spildevand på vores lokationer.

I 2019 var det planlagt, at miljøfunktionen skulle arbejde med at identificere det mest optimale miljøledelsessystem for SEAS-NVE Holding A/S og derefter igangsætte et projekt med estimeret implementering og efterfølgende ISO-certificering i 2020. Arbejdet med RBC-handelen har medført udskydelse af det indledende arbejde til 2020. Vores udelysdivision blev i efteråret recertificeret i DS-ISO 14001 med stor succes.

Vi har i 2019 udledt 2.301 ton CO₂ mod 2.719 ton i 2018 og 2.849 ton i 2017. Dette er sket i forbindelse med den daglige drift (scope 1 +2)¹. Vores mål er at være CO₂-neutrale i 2050, med delmål om en reduktion af udledningen på 70% i 2030 og 40% i 2025 (baseline 2017). Det konstaterede fald fra 2018 til 2019 skyldtes for altovervejende den større andel af vedvarende energi i elforsyningen ifølge miljødeklarationen fra Energinet, mens det faktiske forbrug af el stort set er uændret på 4.600 MWh.

SEAS-NVE's lokationer, stationer, kabler m.m. :

- Svinninge (kontor, adm.)
- Haslev (kontor, værksteder, lager)
- Pionergården (kursusejendom)
- 117 hovedstationer
- 25 dropsteder
- Over 10.000 netstationer
- Mere end 10.000 km kabler (sø-, land- og luftkabler)
- Over 150.000 kabelskabe
- 200 køretøjer

¹ Energinets Miljødeklaration 125% varmevirkningsgradmetoden. Graddagskorrigeret.

Mere end halvdelen af vores CO₂-udledning stammer fra vores flåde på 200 køretøjer, der forbruger benzin og diesel ifm. drift og vedligeholdelsesopgaver m.m. Vi har sat et mål om, at alle vores person- og varebiler er 100% eldrevne i 2027, personbilerne allerede fra 2022.

I 2019 har vi afprøvet flere modeller af eldrevne køretøjer, både montør- og personbiler. Efter en prøveperiode konstaterede vi, at markedet for eldrevne montørbiler endnu ikke kan levere køretøjer, som dækker vores behov i forhold til vores forsyningsområde og den vægt, som vores montørbiler kører med, uden at det vil have en negativ påvirkning på forsynings sikkerheden. Vi følger udviklingen nøje og forventer at teste nye modeller igen i 2020.

Inden for det sidste år har vi set et markant øget udbud af eldrevne personbiler med fornuftig rækkevidde. På den baggrund har vi besluttet, at alle nye firmabiler i vores firmabilordning fra 2020 skal være eldrevne.

Vi har igennem de senere år gjort en stor indsats for at fjerne så mange miljøskadelige kemikalier som muligt i vores drift, jfr. vores kemikaliepolitik, og derved også andelen af farligt affald. Det vurderes, at vi nu er nået en nedre grænse for reduktion. Fremadrettet vil der blive fokuseret mere på substitution af kemiske produkter med alternativer med mindre miljøbelastning.

Spildevandsanalyser fra vores vaskepladser i Haslev viste i 2018 og 2019 en overskridelse af grænseværdierne for vandløb for så vidt angår kobber og zink. Vaskepladsen benyttes til rengøring af brugte transformatorer, inden de renoveres, og det vurderes, at kobberet og zinken stammer herfra. Vaskepladsen og vaskehallens afløb blev grundigt rengjort i 2019, hvilket fik tallene til at falde men dog stadig med overskridelse af grænseværdierne. Der arbejdes nu på at etablere ny vaskeplads med udledning til den offentlige kloak og dermed til et rensningsanlæg.

Vi gør en stor indsats for at sortere vores affald og bortskaffe mest muligt til genbrug og aflevere mindst muligt til deponi. Vores affald fra lokationer og dropsteder sorteres i knapt 60 fraktioner, og affaldsmængden udgjorde 1.762 ton i 2019 mod 1.958 ton i 2018. Et nyt tiltag i 2019 var at etablere en fraktion for træ/træpaller. Denne del udgjorde tidligere en betydelig del af "stort brændbart", og vi forventer, at dette tiltag kan være med til at øge genanvendelsesprocenten i de kommende år.

Genindvindingsprocenten for al affald udgør 86% ved årets udgang. Vores mål er at opnå genanvendelse af affald på 90% i 2025 og 100% i 2030.

I vores kantiner er der foruden affaldssortering også gjort meget for at reducere madspild og skabe et øget fokus på at købe mere lokalt produceret frugt og grønt. I Danmark har vi et

madspild på knapt 700.000 ton årligt. Det svarer til 9.700 indkøbsvogne fulde af mad hver dag, som bliver smidt ud. Vores kantiner har arbejdet målrettet på at mindske vores andel af det danske madspild. Det, som i dag bliver tilbage af ugens buffeter, afleveres til DAKA ReFood, og indgår i produktionen af biogas. Madresterne bidrager dermed til den grønne omstilling. I 2019 blev 31 ton madaffald afleveret til biogasproduktion. Det er et fald på 1 ton siden 2018 og ses som værende effekten af det øgede fokus på at reducere madspild fra kantinedriften. Biogasproduktionen fra vores madspild svarer til en reduktion i CO₂-udledning på cirka 21 ton.

Tilbage i 2018 fik vi foretaget en analyse af vores hovedstationer med henblik på, hvordan de ligger placeret i forhold til bl.a. vandindvindinger og beskyttet natur. Det har betydning for vores vedligeholdelse og pasning af arealerne, hvor vi ønsker at værne bedst muligt om miljø og grundvand. I 2019 lavede vi forsøg med sprøjtefri fjernelse af ukrudt på udvalgte stationer med henblik på erfaringsopsamling og senere opskalering af løsningen. Dette forsøg vil fortsætte ind i 2020.

Vores bygninger på lokaliteterne i Svinninge, Haslev og Kalundborg fremstår i en god energimæssig stand. Ved udgangen af 2019 blev der foretaget lovpligtigt Energisyn, og det bekræftede de mange ansvarlige energiforbedringer, vi har foretaget over de seneste år. Projektet med udskiftning til LED-belysning på alle lokationer fortsætter i 2020-2021.

Vi igangsatte i slutningen af 2017 et projekt omkring udskiftning af 230 varmepumper i 117 af vores transformerstationer. Projektet strækker sig over 4-5 år, og når alle pumper er udskiftet til de mere moderne og miljøvenlige, vil det betyde en årlig besparelse på omkring 230.000 kWh.

Der er indberettet 32 miljøhændelser på vores hoved- og netstationer i 2019 mod to i 2018. Transformerstationerne er spredt ud over hele vores forsyningsområde, og miljøhændelser er som oftest utætheder i transformere, brande eller påkørsler, hvor der kan ske udslip af transformerolie. Udslippene er forholdsvis begrænsede til 1-2 meter under stationen, eller en meter rundt om stationen. Alle hændelser har givet anledning til forureningsundersøgelser og i enkelte tilfælde oprensninger af jorden omkring stationerne. Der har ikke været tale om alvorlige uheld. Stigningen fra 2018 til 2019 skyldes et øget fokus på at få registreret alle utætheder.

Selvom SEAS-NVE gør alt for at undgå miljøskader, vil vores drifts- og anlægsaktiviteter altid indebære en vis risiko. Som ansvarlig virksomhed har vi derfor udarbejdet handlingsplaner, hvis et uheld skulle opstå, således at vi kan udbedre skaderne hurtigst muligt. Vi har også beredskabsplaner og procedurer på plads for større regionale strømafbrydelser, som f.eks. kan være skabt af en storm. Her er der etableret et stærkt samarbejde med eksterne relevante parter med henblik på udbedring og hurtigst mulig genetablering af normal drift.

SF₆-gas

Som alle andre elnetselskaber benytter SEAS-NVE's netselskab Cerius A/S den såkaldte SF₆-gas, der er en meget kraftig drivhusgas (1 kg SF₆-gas svarer til 22,8 ton CO₂). Gassen anvendes som isoleringsmateriale i højspændingsanlæg og har over årene vist sig afgørende for at undgå ulykker i form af brand, olieudslip m.m. Gassen bidrager dermed væsentligt til at sikre forsyningssikkerheden. Vi havde samlet set mere end 18 ton SF₆ i vores hoved- og netstationer ved udgangen af 2019. Det svarer til mere end 400.000 ton CO₂.

I 2019 idriftsatte Cerius et helt nyt og miljøvenligt 50 kV koblingsanlæg i Haslev, der er et af de første af sin art i verden. Vi forventer, at anlægget vil have enorm betydning for branchens klimapåvirkning fremadrettet, såvel i Danmark som i resten af verden. I stedet for SF₆-gas gør anlægget brug af den såkaldte g³-gas (Green Gas for Grid, udviklet af General Electric), som har en drivhuseffekt på under 2% af SF₆-gassen. Anlægget blev officielt indviet i januar 2020, og vi har oplevet en meget stor interesse for det nye anlæg fra andre energiselskaber i Danmark såvel som udlandet.

Vi stiller os dog ikke tilfredse med ovenstående men stræber efter at finde en helt klimaneutral løsning. Derfor tester vi i 2020 et GIS-anlæg til en ny station ved Lille Skensved, som ikke gør brug af nogen form for gas overhovedet. I stedet anvendes der vakuum i brydekammeret i forhold til at reducere risikoen for brand. Teknologien er helt uden CO₂-aftryk.

Vi ønsker at gå foran på dette område og har derfor truffet beslutning om at stoppe for indkøb af SF₆-gas anlæg. Vi har sat et ambitiøst mål om at udfase SF₆-gas i alle vores 117 hovedstationer inden 2050, hvor vi skal være overgået til g³-gas eller helt klimaneutral løsninger. Vi vil over den kommende tid yderligere arbejde med en plan for udfasning af gassen i vores mere end 10.000 0,4/10 kV stationer. Vi er meget bevidste om, at, minimering af miljørisici og klimapåvirkning skal forenes med en fortsat høj og stabil forsyningssikkerhed i driften af vores anlæg.

SF₆-gassen udledes i dag i atmosfæren primært i forbindelse med udsivning ved påfyldning, lækager og lignende. Derfor er det vigtigt at optimere omgangen med gassen. Den 1. juli 2017 blev et nyt EU-regelsæt indført, der kræver certificering ved håndtering af gassen. Dansk Energi har i den forbindelse bedt SEAS-NVE om hjælp til udvikling samt afholdelse af certificeringskurser, der skal sikre ansvarlig og miljørigtig håndtering af gassen inden for branchen, fordi SEAS-NVE er førende på viden i håndteringen af denne.

Energirådgivning

SEAS-NVE Strømmen rådgiver om energieffektivisering og energiforsyningsstruktur ved at hjælpe vores kunder med at spare på energien, dels ved klimavenlige og energitekniske tiltag, dels med etablering af procedurer for en mere effektiv måde at bruge energien på. Rådgivningen dækker private, offentlige og erhvervskunder med renovering af ejendomme, tekniske installationer og processer.

	2015	2016	2017	2018	2019
Energibesparelser i kWh	334.000.000	167.000.000	59.820.000	52.665.000	131.000.000
Svarende til antal årsforbrug i helårshuse	79.000	39.600	12.800	11.200	27.800

I 2020 er der fokus på gennemførelse af energimærker og lovpligtige energisyn samt realisering af de energisparerpotentialer, som både Energimærker og Energisyn identificerer. Det er politisk besluttet, at Energispareordningen i sin nuværende form afsluttes og lukkes med udgangen af 2020. For at kunne opnå energisparetilskud skal igangværende projekter være afsluttet senest med udgangen af 2020.

GlobalEnergi og Klimafonden

GlobalEnergi er SEAS-NVE's bæredygtige energiprodukt, som for 6 år siden blev udviklet i tæt samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening. Når vores kunder vælger dette produkt, bidrager de via deres elforbrug til investeringer i nye vedvarende energikilder. I praksis sker dette ved en merpris, en donation på 12 øre per kWh, som går ubeskåret til den uafhængige fond, Klimafonden.

Forbrugerombudsmanden er i 2019 kommet med "Retningslinjer for elhandlers brug af betegnelser for strøm baseret på vedvarende energikilder". Det sker efter at elmarkedet over de sidste år har set en kraftig stigning af klimamæssige udsagn som "grøn el", "grøn strøm" mv. fra markedsaktører i forbindelse med salg. Hvis ikke elhandleren kan dokumentere rigtigheden og faktualiteten i sådanne udsagn, kan der være tale om vildledende markedsføring, og det skal de nye retningslinjer dæmme op for.

“ Formålet med retningslinjerne er dels at **sikre forbrugerne mod vildledende markedsføring**, så forbrugerne træffer beslutning om valg af energiaftale på et korrekt grundlag, dels at sikre en mere reel og loyal konkurrence mellem de erhvervsdrivende gennem klare og ensartede spilleregler.

Retningslinjerne skal således medvirke til, at elhandlere, der sælger elprodukter, som har en **målbar, reducerende effekt** på udledningen af drivhusgasser, lovligt kan markedsføre sig med dette. Samtidig skal retningslinjerne **modvirke såkaldt "greenwashing" (grønvaske)**, hvor en elhandler markedsfører sig med, at denne gør noget godt for klimaet, uden at dette reelt er tilfældet - fx ved at elhandleren i sin markedsføring fokuserer på den generelle stigning i produktionen af strøm fra vedvarende energikilder, selvom elhandleren ikke selv udbyder denne type elprodukter.”

Forbrugerombudsmanden

Med retningslinjerne følger også en mærkningsordning for produktydelser, og her ligger GlobalEnergi i kategori 1. Siden lanceringen tilbage i 2014 har GlobalEnergi ligget øverst på listen over klimavenlige elprodukter, som Økologisk Råd har udarbejdet og gjort tilgængelig på hjemmesiden www.grøntelvalg.dk.

Kategori	Elprodukt	Dokumentationskrav	"Grøn Strøm" eller lignende klimaudsagn
1 	Elprodukt baseret på VE-kilder og yderligere klimatiltag med en ikke ubetydelig klimaeffekt.	<ol style="list-style-type: none"> Oprindelsesgaranti¹ Individuel deklaration², der viser, at strømmen stammer 100 % fra VE-kilder Beskrivelse af klimatiltaget Klimatiltaget skal kunne dokumenteres Klimaeffekten skal kunne dokumenteres 	Ja. Oplysning om kategori kan ³ benyttes i markedsføringen.
2 	Elprodukt baseret på VE-kilder uden yderligere klimatiltag.	<ol style="list-style-type: none"> Oprindelsesgaranti Individuel deklaration, der viser, at strømmen stammer 100 % fra VE-kilder 	Ja, men oplysning om kategori skal fremgå af markedsføringen.

Kilde: Forbrugerombudsmandens retningslinjer for elhandlernes brug af betegnelser for strøm baseret på vedvarende energikilder

Vi hilser Forbrugerombudsmandens tiltag velkommen, da vi ønsker, at alle kunder kan træffe beslutning om køb af elprodukter på et så korrekt og oplyst grundlag som muligt. Over 9.000 kunder har valgt GlobalEnergi som deres elprodukt ved udgangen af 2019, og SEAS-NVE købte i 2019 også sin egen strøm her.

Vindenergi

Vores havvindmøllepark Rødsand 2 ved Rødby har igen i år snurret flittigt, når vinden har blæst. De 90 møller producerede således i alt 812 GWh bæredygtig strøm i 2019, hvilket svarer til standardforbruget af el i over 195.200 husstande.

I henhold til energiaftalen fra 2018 har Danmark en målsætning om en VE-andel af energiforbruget på ca. 55% i 2030 og klimaneutralitet i 2050. Vi ser vores ejerskab af Rødsand 2 som et led i at være med til at løfte denne opgave samt at skabe værdi til regionen og vores ejere.

I 2019 dækkede vindkraften 46,9% af elforbruget i Danmark mod 40,8% i 2018. Stigningen skyldtes især tilkoblingen af Horns Rev 3 på 407 MW til elnettet. Med en rådgivningsprocent på 98,7% var Rødsand 2 vindmølleparken med til at bidrage til den bæredygtige strøm.

I de kommende år har vi som led i vores strategi "Energi til livet" som mål at øge SEAS-NVE's vedvarende energiproduktion markant med yderligere 0,5 mia. kWh/år. Vi vil være Danmarks største andelsejede producent af vedvarende energi inden udgangen af 2025.

	Realiseret 2015	Realiseret 2016	Realiseret 2017	Realiseret 2018	Realiseret 2019
Produce-rede GWh vindenergi	860	716	833	736	812
Svarende til årsforbrug i enfamiliehuse, antal	207.000	172.500	200.800	177.000	195.200

Udviklingsprojekter

Sammen med det øvrige samfund ønsker vi at tage medansvar for udviklingen af de teknologier, der skal være med til at bære den grønne omstilling. Vores fokusområder er i den forbindelse energiledelse, energiforbrug og e-mobilitet. I 2019 fortsatte vi vores langsigtede arbejde med at integrere fremtidens teknologier i andelshavernes hverdag via en række forskellige projekter, hvoraf vi vil rapportere på et udvalg nedenfor.

Lagring i sten

Med politiske målsætninger om et klimaneutralt Danmark i 2050 og en stigende andel af vedvarende energi på vej ind i det danske elsystem, der allerede er nået langt med den grønne omstilling, er en af de næste store udfordringer at lagre energi fra vind og sol, så det kan bruges på mere vind- og solfattede dage.

Med støtte fra EUDP gennemførte SEAS-NVE i perioden 2016-19 et energilagringsprojekt sammen med DTU Energi, Aarhus Universitet Geoscience, Dansk Energi, Energinet.dk og Rockwool. Projektet arbejdede med en banebrydende løsning, der er ét bud på, hvordan vi løser udfordringen med at lagre vedvarende energi effektivt i fremtiden. Det skete ved at udvikle et højtemperatur termisk lager, hvor energi lagres i sten, som varmes op til 600 grader med luft fra en elektrisk varmeblæser, hvorefter stenene holder på varmen – og dermed energien – indtil der er behov for den. Den lagrede energi i stenene omdannes via en damp turbine

til el og fjernvarme. Det vil kunne løse udfordringen med at gemme store mængder energi på en billig og miljøvenlig måde.

Daværende uddannelses- og forskningsminister Tommy Ahlers var i foråret 2019 med til at indvi projektets hidtil største testmodel på DTU Risø. Modellen indeholder over 3 m³ sten, svarende til omkring 1 MWh energi ved 600 grader. Det er stadig en lille mængde i forhold til den størrelse, som et sådant lager vil få i fremtiden. Her forestiller vi os, at et lager vil være på størrelse med et IKEA-varehus. Et sådant stenlager vil kunne forsyne os med elektricitet svarende til en time af hele Danmarks elforbrug. Løsningen vil derfor kunne være en vigtig brik i den fremtidige grønne omstilling, hvor der vil være meget fluktuerende elproduktion.

“ Det er billigt, og det er miljørigtigt. Og hele verden mangler det her, så der er kæmpe eksportmuligheder. **Det her kan være 'the missing link' i den grønne omstilling.** På Christiansborg taler vi om at omstille og klimasikre - **her gør I noget ved det.** Og det er nødvendigt at forskere og iværksættere arbejder sammen for at finde løsninger - for det haster. Vi har brug for løsninger, der virker nu og ikke først om 20 år”

Daværende uddannelses- og forskningsminister Tommy Ahlers

Projektet var ikke alene et teknologiprojekt. Igennem projektet blev udfordringer og forudsætninger afdækket i forhold til at sætte et energilager med en stor kapacitet ind i et eksisterende elnet, en eksisterende markedsmode og et eksisterende afgiftssystem. Den rette løsning kan være med til at bane vejen for energilagring i bred forstand. Vi vil arbejde videre med projektet og nøje vurdere, hvornår energisystemet indeholder tilstrækkelige tilslutninger af vedvarende energi, hvilket er en forudsætning for stenlagerets relevans.

Ny naturgasledning til Lolland og Falster?

Fra udgangen af 2019 har SEAS-NVE valgt at deltage i et konsortium, der undersøger mulighederne for at koble Lolland og Falster på det nationale naturgasnet. De øvrige deltagere i konsortiet er Energinet, den nationale naturgasdistributør Evida, biogasproducenten Nature Energy samt Lolland og Guldborgsund Kommune.

Som gasnettet fungerer i dag, har procesvirksomheder på Lolland og Falster ikke mulighed for at aftage natur- eller biogas fra det nationale forsyningsnet, da det stopper ved Næstved på Sydsjælland. Hvis der etableres en forbindelse, agter Nature Energy at opføre to store anlæg i området med en produktion på 47 mio. m³ biogas på basis af restprodukter – såsom roetoppe – fra regionens landbrug og sukkerfabrikker. Foruden bioforgasning af planterester og andet biologisk materiale arbejder Nature Energy også på, at deres anlæg skal kunne omforme overskydende vindkraft til biogas.

Regionens største virksomhed Nordic Sugar, har med sine to fabrikker i Nykøbing Falster og Nakskov et stort behov for energi til deres drift. I øjeblikket har Nordic Sugar på grund af de begrænsede forsyningsmuligheder fået midlertidig dispensation til at bruge kul og olie i sukkerproduktionen. Virksomheden ser imidlertid en mulighed for at erstatte dette forbrug af fossile brændsler med biogas for på den måde at reducere CO₂ udledningen fra produktionen betragteligt.

Projektet ses at kunne blive et vigtigt skridt i opskaleringen af den danske biogasproduktion.

Hvis det godkendes, forventes den første biogas at blive transporteret i forsyningsnettet i løbet af 2022. Det vil medføre, at SEAS-NVE blandt andet skal handle med den producerede biogas og sikre, at der er naturgas nok til at dække de perioder, hvor der ikke produceres tilstrækkelig lokal biogas.

FUTURE - Flexibelt energisystem

Nogle steder i landet er Energinets lokale transmissionsnet teknisk udfordret af den stigende mængde sol- og vindenergi, der i disse år kobles på elnettet. Cerius deltager i den forbindelse sammen med Energinet, Dansk Energi, Danmarks Tekniske Universitet (DTU), REn Energi Lolland (REEL) med flere i et pilot- og demonstrationsprojekt kaldet FUTURE, som handler om at lave udbud af fleksibel elproduktion og -forbrug på Lolland. Projektet skal vise, om det kan være en løsning at aflaste elnettet og reducere flaskehalsproblemer ved forsøgsvist at tilbyde områdets forbrugere og producenter af strøm betaling for at skru op eller ned for strømmen.

Produktionen af strøm på Lolland er otte gange højere end det lokale forbrug, når vinden blæser kraftigt. I sådanne tilfælde er transmissionsnettet voldsomt udfordret af mængden af vedvarende energi, og det kan blive nødvendigt at stoppe den lollandske produktion, for at der ikke sker overbelastning. I disse tilfælde ser man vindmøller, der står stille i blæsevej.

Det er hensigten, at den indsamlede viden og erfaringer fra projektet om lokale udbud efterfølgende kan sprede sig til andre egne af Danmark og udenfor landets grænser.

Ud over at være med i ovennævnte projekt, indtrådte SEAS-NVE i december 2019 i REn Energi Lolland (REEL), som er et partnerskab mellem Lolland Kommune, Københavns Kommune, HOFOR (Hovedstadsområdets Forsyningselskab) og den grønne erhvervsfremmeorganisation Gate 21 og nu også SEAS-NVE. Formålet er at være med til at udvikle og afprøve fleksible lagerløsninger, der kan understøtte fremtidens grønne energisystem tæt på kilden. Her kan SEAS-NVE bidrage med erfaringer inden for energilagring, fleksibelt elforbrug og e-mobilitet.

Energiassistenten Watts

Vores udviklede digitale energiassistent, Watts, har til formål at hjælpe privatpersoner med at holde øje med deres energiforbrug og på den baggrund have mulighed for at træffe mere bæredygtige valg. I 2019 arbejdede vi intenst med at gøre det muligt at følge flere forsyningsarter ud over el i appen som for eksempel vand og fjernvarme, samt at kunne foretage simuleringer af konsekvenser ved eventuelt energiforbedrende investeringer i boligen. Fremadrettet vil vi også se på, hvordan vi kan gøre oplevelsen endnu bedre for elbilserejere.

Indarbejdelsen af flere forsyningsarter i appen har åbnet op for at indgå partnerskaber med andre forsyningselskaber, og i begyndelsen af 2020 får Aalborg Forsynings 40.000 kunder mulighed for at bruge Watts til at følge deres fjernvarmeforbrug via deres fjernaflæste målere. Vi oplever generelt stor interesse for appen, og vi forventer derfor, at dette er det første i en lang række af nye partnerskaber i de kommende år.

Watts havde ved udgangen af 2019 omkring 95.000 brugere, en stigning på 36% siden 2018.

Clever

Den tidligere regerings mål om 1 mio. danske elbiler på vejene i 2030 er af den nuværende regering erstattet af et mål om et stop for salg af alle nye diesel- og benzinbiler fra 2030 samt etablering af miljøzoner for lastbiler i byerne. Det stiller store krav til en udvidelse af ladeinfrastrukturen, som er en helt afgørende forudsætning for større e-mobilitet i det danske samfund. Det er en udvikling, SEAS-NVE har taget aktiv del i over de forgangne 10 år igennem vores 94,9% ejerskab af Nordens førende elbiloperatør CLEVER.

Som andelsejet energikoncern har vi i mere end 100 år arbejdet med at etablere og levere sikker og stabil elforsyning til danskerne. Som en naturlig forlængelse heraf ønsker vi også at udvikle og levere strøm samt miljøvenlige og attraktive ladeløsninger til danskernes elbiler.

Clever har i 2019 oplevet en femdobling af kundeporteføljen. Samtidig er selskabet i en massiv investeringsfase, da det kræver store indledende investeringer i ladeinfrastruktur, før elbilerne for alvor kommer til at indtage de danske veje. På den baggrund har vi i 2019 valgt at tilføre selskabet yderligere 100 mio. DKK til en accelereret indsats for fremme af e-mobiliteten.

Sammen med det europæiske energiselskab E.ON indviede Clever i maj 2019 Danmarks første lynladestation på E-20 motorvejen tæt på Fredericia. Her tager det kun omkring 20 minutter for en fuld opladning. Der blev indviet tilsvarende stationer i Knudshoved, Halskov, Karlslunde Øst og Vest og Haverslev, ligesom de indledende arbejder blev gennemført på stationen på Farø. Inden udgangen af 2021 vil Clever have bygget i alt 48 lynladestationer langs motorveje i Danmark, Sverige og Norge, ligesom Clever via en ekstra tilførsel af 100 mio.kr. vil opføre 500 ladepunkter i de fem største byer i Danmark og lynladestander langs motorveje i SEAS-NVE's område på Sjælland.

I et EU-støttet projekt skal de to selskaber opføre 180 superladestationer, hver på mere end 600 m², rundt omkring i Europa. De 48 heraf bliver placeret i Norden, og disse vil være arkitektertegnede stationer med overdækning og fokus på at give en meningsfuld pause i naturlige og behagelige omgivelser med stor omtanke for miljøet. Det er en helt bevidst strategi, at både bilens og chaufførens batterier skal kunne lades op på disse stationer. Dette er også helt i tråd med SEAS-NVE koncernens strategi om "Energi til livet".

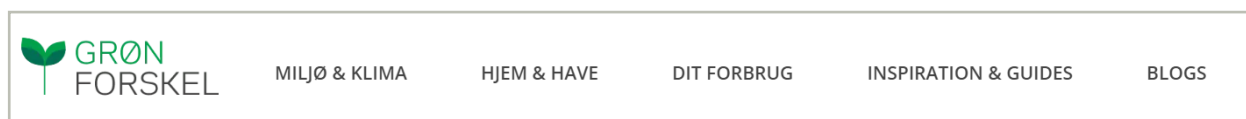
“ Fremtidens bæredygtige mobilitet kommer ikke uden at nogle skubber på. Vi investerer for at gøre elbiler til et attraktivt alternativ til den fossile bil. **Clever er en investering i vores allesammen fremtid** og i en ny virkelighed, der ligger lige rundt om hjørnet.”

Jesper Hjulmand, administrerende direktør i SEAS-NVE

Fakta:

- Stationen i Fredericia er en del af den første bølge af udrulningen, der dækker ca. 180 steder i Sverige, Danmark, Tyskland, England, Italien, Frankrig og Norge.
- CLEVER og E.ON SE har modtaget finansiering fra EU's CEF-program på 10 millioner euro fra 2017-2020.
- Stationerne vil tilbyde 150 kW opladning, med opgraderingsmulighed til 350kW
- Stationerne vil i første omgang muliggøre opladning af et batteri med en rækkevidde på 400 km i løbet af kun 20-30 minutter, og ladetiden vil med tiden blive mindre i takt med, at ladekapaciteten øges og nye teknologier udvikles. Opladningstiden afhænger af den specifikke bil.

Grønforskel.dk og Spar Energi

Med vores hjemmeside Grønforskel.dk søger vi at give danskerne mulighed for at blive kloge på den grønne omstilling, og hvordan den enkelte selv aktivt kan påvirke udviklingen i en mere bæredygtig retning. På www.seas-nve.dk har vi desuden universet "Spar Energi", der giver forbrugerne gode ideer og konkrete værktøjer til at komme videre med energibesparelser i deres bolig.

Vi ser begge ovenstående tiltag som naturlige supplementter til vores magasin Energi & Bolig, som med sit oplag på 300.000 magasiner per udgave også er en af vores vigtige kanaler, når der skal kommunikeres om energi og bæredygtigt forbrug til vores andelshavere og kunder.

Donationer

Mere end 1.000 foreninger og initiativer ansøgte i 2019 SEAS-NVE om én af de 20 årlige donationer, som selskabet uddeler for syvende år i træk. Hver donation er på 10.000 kr. Med vores donationsprogram ønsker vi at styrke fællesskabet og udviklingen i vores region via støtte til initiativer, der er i overensstemmelse med vores værdier og ståsted som andelsejet virksomhed.

Ovennævnte uddelinger suppleres med en årlig ildsjælepris på 25.000 kr., hvor regionens borgere kan indstille kandidater til at modtage en ekstraordinær donation, den såkaldte "Ildsjælepris". Prisen gik i 2019 til Annette Andersen fra Vordingborg og blev overdraget af SEAS-NVE's adm. direktør Jesper Hjulmand. Med stiftelsen af Farmorhuset for 12 år siden har Annette sammen med ca. 30 andre farmødre forsøgt at skabe et unikt farmor-univers for de mindste, hvor iPaden for en stund bliver glemt, og børnene i stedet koncentrerer sig om at passe på syge bamser eller lære at sylte rødbeder og meget andet.

I 2019 uddelte vi donationer til:

- Odsherred Svømmeklub, 4560 Vig
- Dalby Forsamlingshus, 5380 Dalby
- Føjforeningen, 4944 Føj
- Havdrup Tennis Klub, 4622 Havdrup
- Karl af Riise Spejderne
- Køge Fælles Jord, 4600 Køge
- Grundejerforeningen Engmosen, 4160 Herlufmagle
- Slagelse Rideklub, 4200 Slagelse
- Mødrehjælpen Lokalforeningen Ringsted, 4100 Ringsted
- Foreningen Orange Makers, 4000 Roskilde
- Mødrehjælpens Lokalforening, 4760 Vordingborg
- Stop madspild lokalt, 4780 Stege
- Antvorskov Division, 4400 Kalundborg
- Agersø Beboerforening, 4244 Agersø
- Utterslev borger- og grundejerforening, 4913 Horslunde
- Stevns 4H, 4660 Store Heddinge
- CFA UngeCafé, 4800 Nykøbing F
- Egebjerg Bylaug, 4500 Nykøbing Sjælland
- Sorggruppen for børn og unge, 4700 Næstved
- Sorø BMX, 4180 Sorø

Antikorrupption

FN Global Compact Principper

10: Virksomheden bør modarbejde alle former for korrupption, herunder afpresning og bestikkelse

SEAS-NVE politikker og retningslinjer

CSR-politik

Anbefalinger til god selskabsledelse i forsyningskoncerner

Gavepolitik

Supplier Code of Conduct

Informationssikkerhedspolitik

IT sikkerhedspolitik

Whistleblowerordning

Selvom det er vigtigt at opnå forretningsmæssig succes og komme i hus med SEAS-NVE's fastlagte mål til glæde og gavn for vores kunder og andelshavere, må det ikke ske på bekostning af vores integritet og dét, at vi udøver vores forretning på en etisk og ansvarlig måde. Vores politikker og retningslinjer for antikorrupption sigter mod at skitsere aspekterne af vores arbejde og de acceptable handlinger i relation til antikorrupption og bestikkelse fra enhver i vores organisation, leverandører og øvrige tredje parter, som vi måtte have kontakt med. Politikker og retningslinjer understreger vigtigheden af integritet på alle niveauer i koncernen. Der vil inden for alle brancher og erhverv altid være en risiko for, at korrupption kan finde sted, f.eks. i form af bestikkelse, returkommission, bedrageri, afpresning og nepotisme. Af det seneste korrupptionsindeks for 2019 fra Transparency International fremgår det, at Danmark ligger på en delt førsteplads sammen med New Zealand over verdens mindst korruppte lande. Det viser, at der her i landet ikke er en stærk tradition for uetisk adfærd i modsætning til andre steder i verden.

Korrupption i enhver form er en samfundsskadelig og konkurrenceforvridende aktivitet, der hindrer en bæredygtig udvikling baseret på frie markedskræfter. Korrupption skal derfor undgås og aktivt bekæmpes. Indenfor energibranchen ser vi desuden, at der med den stigende digitalisering er opstået en væsentlig og kontinuerlig trussel fra cyberkriminalitet, som kan have en voldsom påvirkning på samfundet, hvis energiforsyningen afbrydes eller på anden måde forstyrres via afpresning af energiselskaberne eller lignende.

Ovenstående risici søger vi at reducere gennem en række indsatser inden for de relevante områder. Dette er nærmere beskrevet nedenfor.

God selskabsledelse og forretningsetik

I 2019 arbejdede SEAS-NVE's ledelse og bestyrelse videre med at implementere anbefalinger for god selskabsledelse i forbrugerejede forsyningskoncerner, som blev udmeldt i 2017. SEAS-NVE følger nu alle anbefalingerne. Det er et sæt fælles standarder og spilleregler, som

fokuserer på fire indsatsområder; styrkelse af det aktive ejerskab, strategisk værdiskabelse, transparens og kompetencer i den øverste ledelse og fungerer efter det såkaldte "følg eller forklar princip". Vi henviser til SEAS-NVE's særskilte rapportering på anbefalingerne for god selskabsledelse for en nærmere gennemgang af de enkelte områder.

§ Selskabets formål er at skabe værdi og være til gavn for andelshaverne ved at drive virksomhed inden for energi, fibernet og dermed beslægtede områder. Selskabet bidrager aktivt til den bæredygtige og digitale udvikling i regionen og det danske samfund."

Ny formålsparagraf

I april 2019 godkendte bestyrelse og repræsentantskab en ny formålsparagraf for SEAS-NVE koncernens aktiviteter. Formålet er det samme, som det altid har været, men er nu beskrevet i et mere nutidigt sprog og har samtidig også fået indarbejdet en aktuell kontekst i forhold til digitaliseringen og bæredygtighedsagendaen. Den nye formålsparagraf beskriver således rammerne for, hvordan vi fremadrettet skal drive en etisk og ansvarlig virksomhed.

Forretningsetik handler om værdier og integritet, om at overholde gældende krav og minimere risici i udøvelsen af vores forretning. Det handler altså ikke bare om at gøre det lovlige, men også om at gøre det rigtige i enhver given situation.

Gennem interne kursusforløb sikrer vi, at alle medarbejdere i SEAS-NVE's 100%-ejede selskaber lærer om virksomhedens værdisæt samt hvilke overordnede politikker og regler, der danner rammen for vores forretningsmæssige adfærd. Dette skaber basis for en stærk, værdibaseret virksomhedskultur som mærkes i alle vores relationer, eksternt såvel som internt. Vores vision "Vi vil være hinandens bedste forbindelse" driver dette, og vores værdier til at understøtte visionen er Balance, Loyalitet, Ærlighed og Kampgejst. I daglig tale forkortet til BLÆK.

Arbejdet med værdierne er en kontinuerlig proces og følges op i vores årlige MUS-programmer og udvidede APV-målinger for at sikre, at de løbende får fokus i hele organisationen.

Gaver, oplevelser og "vennetjenester"

I SEAS-NVE er vores vigtigste opgave at skabe værdi for vores andelshavere og vores kunder. Det er også i den ånd, vi forholder os til tilbud om gaver, ydelser, rejser, fordele eller "vennetjenester", som en leverandør eller samarbejdspartner måtte tilbyde.

Virksomhedens etiske regler omkring gavegivning eller håndtering af tilbud om gaver, ydelser, rejser, fordele eller "vennetjenester", som man som medarbejder kan blive mødt med igennem sit arbejde, er beskrevet i vores gavepolitik. I alle forhold er det væsentligt for os at sikre, at der ikke ligger en skjult forventning om en modydelse bag. Det samme gælder, når vi modtager gaver udefra, at dette ikke må kunne anfægtes.

Supplier Code of Conduct

Indkøb til SEAS-NVE skal foretages i henhold til gældende love og regulativer, nationale såvel som internationale og inden for rammerne af vores indkøbspolitik. SEAS-NVE forventer således, at virksomhedens leverandører og disses eventuelle underleverandører lever op til gældende love og internationale konventioner omkring social ansvarlighed, klima og miljø, arbejdsmiljø samt antikorruption, hvilket på forlangende skal kunne dokumenteres.

Vores leverandørkontrakter har i mange år indeholdt et kort afsnit om krav til vores leverandører om understøttelse af Global Compact's 10 principper for samfundsansvar. Vi besluttede i 2018 at skærpe dette med en særskilt Supplier Code of Conduct, som uddyber vores forventninger og krav, samt indeholder retningslinjer for håndtering af eventuelle identificerede afvigelser fra kodekset.

Efter nogen forsinkelse vil det nye kodeks blive implementeret i 2020 i takt med genforhandling af eksisterende kontrakter eller etablering af nye samarbejder. Samtidigt vil de nuværende forretningsgange og processer blive revurderet med henblik på at fremme ansvarlig leverandørstyring.

Whistleblower

I slutningen af 2019 udvidede vi den hidtidige interne whistleblowerordning fra alene at omfatte finansieringsselskabet SEAS-NVE Finans, der var et krav ift. "hvidvaskloven", til nu at gælde både eksterne og interne indberetninger af alvorlige overtrædelser af lovgivning samt uetisk adfærd eller mistanke herom i alle vores 100%-ejede selskaber.

SEAS-NVE's udvidelse af den eksisterende ordning til en mere omfattende whistleblowerordning kommer ca. to år før, det bliver lovpligtigt i henhold til et nyt EU-direktiv fra oktober 2019, hvor virksomheder med mere end 50 ansatte skal etablere whistleblowerordninger inden udgangen af 2021.

For at kunne melde forhold til whistleblowerordningen skal henvendelsen vedrøre følgende forhold eller mistanke herom:

- Alvorlige overtrædelser af den til enhver tid gældende lovgivning i forhold til økonomisk kriminalitet, herunder men ikke begrænset til underslæb, svig, bestikkelse, korrupsion, tyveri, krænkelser af konkurrenceretten, bedrageri og dokumentfalsk, samt bistand til tredjemand i en sådan adfærd
- Alvorlige brud på arbejdssikkerheden
- Alvorlige forhold vedrørende diskrimination, vold og chikane
- Overtrædelse af hvidvaskloven eller lov om forbrugslåsvirksomhed.

Alle indberetninger kan foretages anonymt og bliver behandlet strengt fortroligt. Indberetningerne håndteres af et eksternt advokatfirma og internt af vores juridiske afdeling.

Der har ikke været konstateret nogle henvendelser til ordningen i 2019.

It-sikkerhed

Cybertruslen mod danske virksomheder, organisationer og myndigheder vurderes som fortsat alvorlig af Forsvarets Efterretningstjeneste i deres 2019-trusselsvurdering. Forsyningsindustrien fremhæves i analysen som værende meget væsentlig for samfundskritiske funktioner, og særligt strømforsyningen vurderes til at være mere udsat end andre forsyningsarter grundet den høje grad af digitalisering. Truslen er blevet et grundvilkår, som både den offentlige sektor og private virksomheder til enhver tid skal forholde sig til. Hastigheden i den teknologiske udvikling bevirker yderligere, at truslen er i konstant forandring, og det stiller store krav til sikkerhedsforanstaltninger og beredskab.

De teknologiske udviklinger såsom The Internet of Things og kunstig intelligens, vil løbende medføre nye muligheder til gavn for samfundet, også inden for energibranchen. Men teknologierne vil samtidigt åbne for en endnu større angrebsflade for cyberkriminelle. Der blev i 2019 blandt andet set langt flere forsøg på fjendtlig aktivitet i form af hacking af mobiltelefoner, som har flere og flere apps liggende med forbindelse til vitale dele af virksomhedernes it-systemer.

I en erkendelse af den alvorlige situation har regeringen i 2019 nedsat et nyt nationalt Cybersikkerhedsråd. Rådet skal blandt andet sikre, at vigtig viden om sikkerhed deles mellem myndigheder, erhvervsliv og forskningsverdenen, og energibranchen er repræsenteret i rådet med to ud af rådets 20 medlemmer.

SEAS-NVE bliver dagligt mødt af internettets kriminelle, der gør forsøg på hacking, phishing m.m. af virksomhedens data og systemer. For virksomhedens drift og forsyningsikkerhed er det afgørende, at vi hele tiden arbejder med en meget høj grad af it-sikkerhed og derigennem beskytter vores systemer og informationer. Foruden sikring af klare processer for cyberberedskab gennemfører vi kontinuerligt it-sikkerhedskampagner, workshops m.m. med henblik på at uddanne og orientere vores medarbejdere om, hvordan vi hver især sikrer os bedst muligt mod hackerangreb og it-svindel i vores daglige virke.

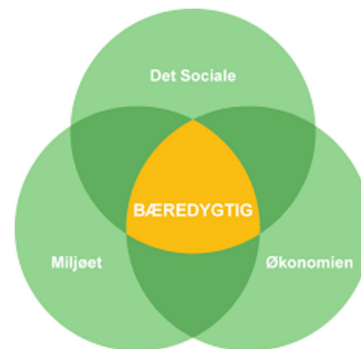
Vi oplever, at der er stor opmærksomhed på udfordringen og stor ansvarlighed hos vores medarbejdere i hele virksomheden omkring dette. Det bevirkede at vores interne processer igen i år viste sig at være meget effektive, når de blev sat på prøve.

CSR Governance

Bæredygtighed og samfundsansvar

Koncernledelsen i SEAS-NVE er de øverste ansvarlige for CSR-arbejdet, herunder at der afsættes tilstrækkelige ressourcer til det daglige arbejde med at opnå målsætninger og implementere handlingsplaner og initiativer. Det daglige CSR-arbejde varetages af en CSR-organisation i tæt samarbejde med de enkelte forretningsområder.

Der har været konstateret nogen forsinkelse og ændrede prioriteringer på planlagte CSR-indsatser for 2019 som følge af den ressourcekrævende opgave med købet af RBC. Disse aktiviteter strækker sig også ind i 2020. Efter Konkurrencemyndighedernes og Erhvervsstyrelsens forventede godkendelse af handelen i løbet af 1. halvår af 2020 vil CSR-funktionen have som hovedfokus at udarbejde en ny fælles CSR-strategi samt at etablere et CSR-Board, der dækker den nye, fælles virksomhed.

Risikostyring

Som en naturlig følge af vores forretningsdrevne tilgang til CSR, er risikostyring i forbindelse med vores arbejde med samfundsansvar integreret i vores generelle vurdering og håndtering af risici for koncernen. For rapportering om risikostyring, ud over hvad der allerede er nævnt i denne rapport, henvises til årsrapporten 2019 for SEAS-NVE-koncernen.

Udvalgte nøgletal

Klima og miljø:

	Enhed	2017	2018	2019
CO ₂ -udledning, scope 1 + 2	Ton	2.849	2.719	2.301
Heraf reduceret via egne solceller og solvarme	Ton	-18,6	-23,7	-17,1
Elforbrug	MWh	4.551	4.655	4.548
Heraf fra vedvarende energi (certificeret)	%	100%	100%	100%
VE GWh produktion (Rødsand)	GWh	833	736	812
Vandforbrug	M3	7.936	7.731	7.796
Beholdning SF ₆ -gas i transformerstationer	Ton CO ₂ ekv.	416.579	419.360	419.543
Miljøhændelser hoved- og netstationer	Antal	-	2	32
Affald i alt	Ton	962	1.958	1.762
Heraf til genanvendelse	Ton	-794	-1.727	-1.518
Køretøjer	Antal	208	208	200
Heraf elbiler	Antal	0	0	4

Sociale forhold:

Antal medarbejdere	Antal	897	978	998
Kønsdiversitet, ansatte	%k/ %m	38/62	39/61	38/62
Arbejdsulykker	Antal	23	35	20
Sygefravær	%	2,1	2,1	2,1
Elever/Lærlinge/Graduates	Antal	19	20	23

Ledelsesmæssige forhold:

Bestyrelsens kønsdiversitet, SEAS-NVE A.m.b.A.	%k/ %m	33/67	33/67	33/67
Repræsentantskab kønsdiversitet	%k/ %m	13/87	10/90	13/87
Kønsdiversitet i øvrige ledelseslag	%k/ %m	37/63	36/64	38/62

Produkter/Ydelser/Leverancer:

Afbrudsminutter	Minutter	15,2	17,6	22,1
Energirådgivning	MWh	59.820	52.665	131.000
Watts brugere	Antal	42.600	70.000	95.000
GlobalEnergi kunder	Antal	10.565	9.760	9.434
Antal homes past, fibernet	Antal	164.000	187.000	245.000
Antal ladestandere, offentlige	Antal	1.200+	1.200+	1.800+